

Czesław Wasilewski «Wesoła sanna», 1934,

Бува́лу в Лу́цку карнава́лу

Вкročyliśmy w wyjątkowy czas karnawału – czas zabaw i radosnego świętowania. Cofnijmy się w czasie, aby zobaczyć, jak wyglądało celebrowanie karnawału w przedwojennym Łucku.

«Po okresie świątecznym, gdy już każdy wypisał na drzwiach wejściowych święconą kredą literę: K + M + B i pokropił święconą wodą wszystko, co było do pokropienia (nie wiadomo, czy ksiądz przyjedzie po kolędzie) – rozpoczynały się zapusty, obecnie zwane z cudzoziemska karnawalem. To czas zabaw tanecznych, kuligów i wesel, a także objadania się trochę na zapas tak, aby można było łatwiej znieść okres Wielkiego Postu» – tak fenomen karnawału opisuje Bolesław Szpryngiel w swoim artykule poświęconym wołyńskim obyczajom i tradycjom.

Karnawał lekarstwem na nudę

W obszernej analizie życia inteligencji polskiej na Wołyniu, Włodzimierz Mędrzecki zauważa, że bale i przyjęcia karnawałowe były w okresie dwudziestolecia międzywojennego najbardziej popularną formą rozrywki. Ich wyjątkowe znaczenie w kalendarzu kulturalnym można zrozumieć, dopiero, gdy zdamy sobie sprawę z kiego poziomu rozrywek intelektualnych, jakie mieli do dyspozycji mieszkańcy stolicy województwa wołyńskiego w okresie międzywojennym: «Do kina można było pójść od czasu do czasu, do teatru, czy na koncert jeszcze rzadziej. Ciekawych

odczytów było jak na lekarstwo. Na co dzień pozostawały spacerować w parku miejskim, odwiedzić nielicznych eleganckich sklepów, wizyty w jednej z kilku cukierni lub odwiedzić kawiarnię. Nuda i marazm dokuczające na co dzień mieszkańcom dużego, ale w wielu aspektach prowincjonalnego miasta, kończyła się wraz z nastaniem karnawału. Karnawałowy «świat na opak» zakładający totalne przewartościowanie, zmianę hierarchii społecznej oraz wszelkich panujących zasad, zamieszanie sfery sacrum i profanum, stawał się ratunkiem dla znudzonych szarą codziennością mieszkańców Łucka.

Przedwojenne bale karnawałowe miały swoją określoną formułę. Przebiegiem uroczystości kierował wodzirej, który wyznaczał kolejność tańców i odpowiednie momenty na przerwę. Wodzirej odpowiedzialny był również za organizację konkursów i zabaw tanecznych, z których najbardziej popularną był tzw. kotylioń. Na początku balu tancerzom w drodze losowania rozdawane były kolorowe oznaki – kokardy, udrapowane wstęgi, mini orderki, itp., które należało przypiąć do piersi, a w trakcie trwania zabawy poszukiwać osoby z identycznym kotyliem. Losowanie było oczywiście często «ustawiane», aby

Бували в Луцьку карнавали

Ми увійшли в унікальний період карнавалу – період розваг і веселого святкування. Повернімося назад, щоб побачити, як виглядав карнавал у передвоєнному Луцьку.

«Після святкового періоду, коли кожен уже написав на входних дверях освяченою крейдою літери «K + M + B» і окропив освяченою водою все, що потрібно було освятити (невідомо, чи ксьондз прийде після Коляди), – розпочиналися запусті, які нині по-іноземному називають карнавалом. Це час танцювальних розваг, їзди на санях і веселощів, а також об'їдання про запас так, аби можна було легше перенести період Великого посту», – так феномен карнавалу описує Болеслав Шпрингель у своїй статті, присвяченій волинським звичаям і традиціям.

Карнавал – ліки від нудьги

Широко аналізуючи життя польської інтелігенції на Волині, Влодзімеж Менджецький відзначає, що бали й карнавальні прийоми були в період міжвоєнного двадцятиліття найбільш популярною формою розваг. Їхнє виняткове значення в культурному календарі можна осягнути тоді, коли зрозуміємо слабкий рівень інтелектуальних розваг, які мали в міжвоєнний період жителі столиці Волинського воєводства. «У кінотеатр можна було піти час від часу, а до театру чи на концерт – ще рідше. Цікаві виступи були, як ліки. На щодень залишалися прогулянки в міському парку,

відвідини поодиноких елегантних магазинів, візити до однієї чи кількох кондитерських або похід у кав'ярню». Нудьга й апатія, які щоденно докучали жителям великого, але в багатьох аспектах провінційного міста, закінчувалися разом із настанням карнавалу. Карнавальне «перевертання світу», що передбачало тотальну переорієнтацію, зміну суспільної ієрархії, а також усіх панівних правил, змішування сфер святого та мирського, ставало порятунком для знudzених сірою буденністю жителів Луцька.

Передвоєнні бали-карнавали мали свою окреслену формулу. За ходом урочистостей стежив верховод, котрий визначав черговість танців та відповідні моменти на перерву. Верховод також був відповідальним за організацію конкурсів і танцювальних розваг, серед яких найпопулярнішим танцем був так званий котильйон. На початку балу танцюристам за допомогою жеребкування роздавали кольорові відзнаки – кокарди, вишиті стрічки, невеликі ордени і т. п., які необхідно було прикріпити до грудей, а в ході розваги шукати особу з такою ж відзнакою. Жеребкування, звичайно, часто підлаштовували так, щоб поєднати певні пари. Традиційно бал розпочинався урочистим полонезом. Улюбленим танцем жіночої половини, без якого

Подарували від щирого серця

Ważne, że dane było z serca

сторінка 3

Молодь зі Східної Європи навчається на славістиці

Młodzież z Europy Wschodniej studiuje slawistykę

UKRAIŃSKI nie gryzie!

Interaktywny kurs od podstaw. Aktywna nauka
сторінка 4 a i gramatyki za pomocą ćwiczeń

За проведення
антирадянської агітаціїProwadził agitację przeciw
władzom radzieckim

сторінка 6

Конкурс на отримання
стипендій імені КірккландаKonkurs na stypendia im. Lane'a
Kirklanda

сторінка 9

Евакуація поляків із Донбасу

Ewakuacja Polaków z Donbasu

сторінка 10

поłączyć określone pary. Tradycyjnie bal rozpoczynało od uroczystego poloneza. Ulubionym tańcem pań, bez którego nie mógł się obyć żaden bal, był tańczony po północy biały mazur, do którego panie prosiły panów.

Dokąd na bal?

Małgorzata Ziemska w tekście poświęconym prezydentowi Łucka, Bolesławowi Zielińskiemu pisze o balach odbywających się w powstałym za prezydentury Zielińskiego Domu Stowarzyszeń Polskich: «Po okresie zaborów Polacy nie mieli żadnego domu, mieszkania czy lokalu, w którym mogłoby ogniskować się życie organizacyjne. W listopadzie 1924 roku magistrat oddał do użytku Dom Stowarzyszeń Polskich. Grupował on 27 Towarzystw Polskich. W budynku znajdowała się wielka sala balowa, czytelnia, biblioteka, restauracja, a nawet wystawa obrazów. Członkowie różnych Towarzystw i Związków znakomicie bawili się w Domu Stowarzyszeń Polskich w czasie karnawału, a wszelki dochód z tych imprez przeznaczano na cele dobroczynne».

Włodzimierz Mędrzecki podkreśla, że za najlepsze uznawano bale organizowane przez jednostki i garnizony wojskowe. «Zapewniały one obfitą kuchnię i wyszynk, dużą orkiestrę i towarzystwo. Wojskowi zapraszali na swoje bale przedstawicieli władz i wybitne osobistości «z miasta». Nie mniej popularne były bale ziemiańskie.

«Targi matrymonialne»

Karnawał dawał zatem okazję do «pokazania się» na salonach i błyśnięcia w towarzystwie. Panie inwestowały sporo w szyte na tę specjalną okazję suknie i odpowiednio przygotowywane fryzury. Łucy krawcy i fryzjerzy mieli pełne ręce roboty. Inwestycje te wydają się zresztą całkiem racjonalnym wydatkiem, zwłaszcza w przypadku niezamężnych kobiet, gdyż podczas przyjęć często zawiązywały się nowe damsko-męskie znajomości. Jak czytamy u Kazimierza Schleyena, (który co prawda charakteryzuje bale lwowskie, ale wydaje się, że w przypadku wołyńskich działały podobne mechanizmy) «Karnawał był głównym okresem, a bale i zabawy głównym miejscem jarmarku małżeńskiego w czasach, gdy zawarcie znajomości i wzajemne poznanie się było tak trudne. Czy dobry tancerz był równie dobrym materiałem na męża oceniali rodzice i ciotki». Fenomen owych «jarmarków małżeńskich» dawał z kolei pożywkę dla plotek, pomówień i obyczajowych skandali, którymi miasto żyło przez kolejne tygodnie, długo po zakończeniu karnawałowych hulańek.

Zabawy dla najmłodszych

We wspomnieniach Zbigniewa Komorskiego «Moje wołyńskie dzieciństwo» czytamy, że karnawałowe maskarady organizowano często w klubie rezerwistów: «Na kolonii (chodzi o kolonię urzędniczą – dzielnicę miasta) urządzano nam zabawy i przedstawienia, natomiast rodzice mieli swoje zabawy i bale maskowe w klubie rezerwistów. Na drugi dzień ja z siostrą ubieraliśmy się w kostiumy; siostra w kostium mamy – diabła, a ja w kostium taty – żydy. Babcia uciekała z domu, widząc takie stwory».

Karnawał był również okresem wyczekiwany przez dzieci. Bale dla najmłodszych rozpoczynały tradycyjne zabawy choinkowe, organizowane przez Polską Macierz Szkolną, Narodową Organizację Kobiet, itp. Często były to imprezy o charakterze charytatywnym, na które zapraszano

dzieci z sierocińców, a także organizowano rozmaite kwesty na rzecz najbiedniejszych.

nie mógł się odbyć żaden bal, była biała mазурка, коли дами запрошували кавалерів. Її танцювали після півночі.

Nie tylko maskarady

Bale i maskarady to oczywiście formy świętowania karnawału. W zapusty organizowano jednak na całym Wołyniu także inne rozrywki – kuligi, wycieczki piesze i na nartach biegówkach, polowania. Często brały w nich udział wołyńskie elity, o czym świadczą między innymi zachowane zdjęcia wojewody i wojewodziny Józefskich korzystających z uroków wołyńskiej zimy, oraz wspomnienia Józefskiego – zapalonego myśliwego, o polowaniach w tutejszych lasach.

Elżbieta ZIELIŃSKA

Zdjęcia pochodzą ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego: <http://audiovis.nac.gov.pl> i portalu internetowego «Na Wołyniu»: <http://www.nawolyniu.pl>

1. Romanówka, lata 30-te. Wyjazd na polowanie. Własność Z. Mogiły-Lisowskiego
2. Bal prasy we Lwowie

Куди на бал?

Малгожата Земська в публікації, присвяченій меру Луцька Болеславу Зелінському, пише про бали, які проходили в часи урядування Зелінського в Будинку польських товариств: «Після періоду поділів поляки не мали жодного будинку, квартири чи приміщення, де могло б зосереджуватися життя організацій. У листопаді 1924 року магистрат віддав їм для користування Будинок польських товариств. Він згуртував 27 польських організацій. У будинку знаходилися велика бальна зала, читальна зала, бібліотека, ресторан і навіть виставка картин. Члени різних товариств і об'єднань чудово розважалися в Будинку польських товариств під час кarnавалу, а весь дохід від цих святкувань призначався на благодійність».

Влодзімеж Менджецький підкреслює, що

найкращими вважалися бали, які організовували військові гарнізони та осередки. «Вони забезпечували щедрю кухню та напої, великі оркестри й товариство. Військові запрошували на свої бали представників влади та видатних особистостей «із міста». Не менш популярними були бали в маєтках.

«Матримоніальні ярмарки»

Карнавал давав також можливість «показати себе» в салонах і блиснути в товаристві. Дами спеціально з цією метою інвестували чималі суми в пошиття суконь та відповідні зачіски. Луцькі кравці та перукарі мали чимало роботи. Такі інвестиції, зрештою, видавалися цілком раціональними, особливо у випадку з незаміжніми дівчатами, оскільки під час прийомів часто зав'язувалися нові знайомства між жінками та чоловіками. Як читаємо в Казімежа Схлеєна (котрий, щоправда, характеризує львівські бали, але видається, що у випадку з волинськими діяли подібні механізми), «карнавал був головним періодом, а бали та розваги – головним місцем шлюбного ярмарку в часи, коли нові знайомства та взаємне пізнання були настільки важкими. Чи добрий танцюрист був також добрим матеріалом для чоловіка, оцінювали батьки та тітки». Феномен таких «шлюбних ярмарків», у свою чергу, давав поживу для пліток, наклеїв і побутових скандалів, якими місто жило впродовж наступних тижнів, ще довго після закінчення карнавальних гулянок.

Розваги для наймолодших

У спогадах Збігнева Коморського «Мое волинське дитинство» читаємо, що карнавальні маскарadi часто організовували в Клубі резервістів: «У колонії (йдеться про частину міста, де жили державні чиновники) нам організовували розваги та виставки, а батьки мали свої розваги та маскарadні бали в Клубі резервістів. На другий день ми із сестрою одягали костюми: сестра – мамин костюм Диявола, а я – татів костюм Жида. Бабуся втікала з дому, коли бачила такі створіння».

На карнавал із нетерпінням чекали також діти. Бали для наймолодших традиційно розпочиналися з розваг біля ялинки. Їх організовували «Polska Macierz Szkolna», Національна організація жінок тощо. Часто це були заходи благодійного характеру, на які запрошували вихованців із дитбудинків, а також організовували різноманітні пожертвування для найбідніших.

Не лише маскарadi

Бали й маскарadi – очевидні форми святкування карнавалу. У цей період на всій території Волині організовували також інші розваги: поїздки на санях, піші та лижні прогулянки, полювання. Часто в них брала участь волинська еліта, про що свідчать збережені фотографії подружжя Юзевських (Генрик Юзевський – волинський воевода), на яких відображено красу волинської зими, а також спогади Юзевського, котрий був затятим мисливцем, про полювання в місцевих лісах.

Ельжбета ЗЕЛІНСЬКА

Фотографії взято з бази Національного цифрового архіву: <http://audiovis.nac.gov.pl> та Інтернет-порталу «Na Wołyniu»: <http://www.nawolyniu.pl>

1. Романівка, 30-ті рр. Вийзд на полювання. Власність З. Моголи-Лисовського.
2. Бал преси у Львові.

Дрога Наша Koleżanko

Mirosławo Butyńska,

z okazji Twojego pięknego Jubileuszu

skadamy Tobie serdeczne życzenia.

Aby każdy następny rok przynosił wszystko to,

co w życiu najpiękniejsze, zdrowie, szczęście,

niewyczerpane pokłady wiary i spełnienie marzeń.

Koledzy z SKP im. Ewy Felińskiej

Drogi Nasz Kolego

Wiktorze Jężyjewski

Pięćdziesiąt mieć lat!

Teraz dopiero otwiera się świat.

To już nie młodzik z głową wśród chmur,

Lecz pewny koń – jak stał, jak mur.

To już nie poryw czczy i jałowy,

Lecz człek rozumny do szaleństw gotowy.

I płeć przeciwna chórem to przyzna:

Oto prawdziwy jest mężczyzna!

Koledzy z SKP im. Ewy Felińskiej

Jak podarować radość na święta, czyli Akcja Paczka

Już od siedmiu lat harcerze z Polski przyjeżdżają na Rówieńszczyznę, aby podarować osobom potrzebującym świąteczne paczki i w ten sposób wnieść w ich życie odrobinę radości. Dary na ten cel zbierane są w parafiach, szkołach i w sklepach.

Jak podano na stronie Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Projekt «Akcja Paczka» jest jednym z wielu rodzajów służby podejmowanych przez ZHR na byłych Kresach Rzeczypospolitej. Z zebranych w Polsce darów przygotowywane są paczki, które następnie w okresie przedświątecznym dostarczane są na Litwę, Łotwę, Białoruś i Ukrainę. Tam, we współpracy z miejscowymi harcerzami, bądź polską organizacją działającą na danym terenie, harcerze z Polski osobiście przekazują paczki do osób najbardziej potrzebujących – starszych, chorych czy rodzin wielodzietnych, znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej. Harcerze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej trafiają również do polskich domów dziecka, gdzie organizują spotkania ze św. Mikołajem oraz Wigilię. W trakcie wyjazdu, drużyny i druhowie poznają miejscowych harcerzy, Polaków, ich problemy oraz miejsca związane z polską historią.

W ramach akcji zbierane są artykuły pierwszej potrzeby: mąka, makaron, kasza, dzemy, olej, słodycze (żeby wnieść trochę nastroju świątecznego) oraz zabawki dla dzieci albo odzież. Każdy chętny, kto uczestniczy w takiej zbiórce, może otrzymać listę rzeczy potrzebnych i przygotować paczkę samodzielnie, albo przynieść produkty do punktu, gdzie pakują to już harcerze. Ludzie często wkładają kartki z życzeniami, co sprawia wielką radość rodzinie, która otwiera paczkę już w swoim domu.

W ramach akcji przewidziane są także spotkania przy kominku. Po pracy, polscy i ukraińscy harcerze dzielą się wrażeniami po minionym dniu. Goście z Polski ze wzruszeniem opowiadają o starszych paniach, które dziękują za pamięć, że Ojczyzna ich nie zapomina i wspiera: «Nieważne co jest w paczce, a ważne, że dane było z serca».

W tym roku harcerze Hufca «Wołyń» osobiście wzięli udział w takiej akcji, ponieważ ich polscy koledzy, z przyczyn niezależnych od siebie, nie mogli przyjechać na Ukrainę. 27 grudnia harcerze wsiadli do autobusu i ruszyli w drogę. W małym miasteczku Zielonka pod Warszawą spędzili dwa dni. Uczestniczyli we Mszy św. w miejscowym kościele Matki Bożej Częstochowskiej, dziękując Bogu i ludziom z parafii za złożone dary. Zwiedzili także przystrojoną świątecznie Warszawę. Mieli spotkanie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym i chodzili na Grób Nieznanego Żołnierza.

Po powrocie do szkoły w Zielonce, wzięli się za pakowanie paczek do autobusu, a było tego sporo, bo dary przeznaczone były dla czterech parafii: Równne, Zdobunów, Korzec i Kostopol. Następnego dnia nad ranem wyjechali w drogę powrotną. Droga była niełatwa, bo pogoda się zmieniła i było ślisko. Na granicy też trzeba było czekać. Ale dzięki Panu Bogu szczęśliwie wrócili

do domu.

W pierwszych dniach 2015 roku harcerze ze Zdobunowa i Równego roznosili paczki w swoich środowiskach. Miło było widzieć radosne twarze starszych osób i uśmiechy dzieci oraz uświadamiać sobie to, że każdy z nas mógł przylączyć się do pracy na rzecz innych i sprawić komuś radość.

4 stycznia b.r. harcerze uczestniczyli w Spotkaniu Oplatkovym z delegacją z Łodzi na czele z panią Wojewodą Jolantą Chełmińską. Goście podarowali dzieciom prezenty, a następnie wszyscy razem zaśpiewali kolędy.

Wiktorія RADICA

P. S.: Harcerze Hufca Wołyń» dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji Akcji Paczka. Serdeczne podziękowania składamy na ręce dh. hm Hieronima Kulczyckiego HR oraz 58 Szczepu ZHR «Rosa Venti» w Zielonce. Niech Pan Bóg obdarzy Was błogosławieństwem! Bóg zapłać! Dziękujemy też harcerzom i instruktorom z Łodzi, którzy przyjechali na spotkanie do Równego i opowiedzieli o swoich doświadczeniach w harcerstwie.

W imieniu Hufca «Wołyń» pozdrawiamy wszystkich z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Niech ten rok będzie lepszy i spokojniejszy od zeszłego.

Як подарувати радість на свята або акція «Пачка»

Уже протягом семи років харцери з Польщі приїжджають на Рівненщину, щоб вручити святкові подарунки людям, які цього потребують. Таким чином вони наповнюють їхнє життя хоча б невеликою радістю. Подарунки збирають у парафіях, школах і магазинах.

приємність сім'ї, яка відкриває подарунок вже у своєму домі.

Під час відвідин інших країн у ході акції передбачені також зустрічі в колі харцерів. Після виконаної роботи польські та українські харцери діляться враженнями від дня, що минув. Гості з Польщі зі зворушенням розповідають про старших жінок, які дякують їм за пам'ять, за те, що Батьківщина їх не забуває й підтримує: «Неважливо, яким є подарунок, важливо, що його подарували від щирого серця».

У цьому році харцери загону «Волинь» особисто взяли участь у такій акції, оскільки їхні польські колеги з незалежних від них причин не змогли приїхати в Україну. 27 грудня здолбунівські харцери сіли в автобус і вирушили в дорогу. У невеличкому містечку Зельонка неподалік Варшави вони провели два дні. Тут взяли участь у богослужінні в місцевому костелі Божої Матері Ченстоховської, під час якого подякували Богові та парафіянам за подарунки, відвідали також святково прикрашену Варшаву, мали зустріч у Головному адміністративному суді та відвідали Могили Невідомого Солдата.

Повернувшись до школи в Зельонці, вони завантажили подарунки до автобуса, а було їх чимало, бо вони були призначені для чотирьох парafій: рівненської, здолбунівської, корецької та костопільської. Наступного дня рано-вранці харцери вирушили додому. Дорога була нелегка, бо погода змінилася і стало слизько, до того ж, потрібно було почекати на кордоні. Але всі щасливо повернулися додому.

У перші дні 2015 року харцери зі Здобунова та Рівного розносили подарунки. Приємно було бачити радісні обличчя старших осіб і посмішки дітей та усвідомлювати те, що кожен із нас міг приєднатися до роботи на благо інших, принести комусь радість.

4 січня харцери взяли участь в оплатковій зустрічі з делегацією з Лодзі на чолі з воєводою Йолантою Хелмінською. Гості вручили дітям подарунки, а потім усі разом заспівали колядки.

Вікторія РАДІЦА

P. S.: Харцери загону «Волинь» дякують усім, хто долучився до організації акції «Пачка». Сердечно дякуємо Ієронімові Кульчицькому та 58-му відділенню «Rosa Venti» в Зельонці. Божого благословення і ласки! Дякуємо також харцерам та інструкторам із Лодзі, які приїхали на зустріч до Рівного й поділилися своїм досвідом харцерської діяльності.

Від імені загону «Волинь» ми вітаємо всіх із Різдвяними святами та Новим роком. Нехай цей рік буде кращим і спокійнішим від минулого.

Starzy Przyjaciele w Nowym Roku

W pierwszych dniach 2015 roku na Wołyniu przebywała liczna delegacja łódzkiego województwa na czele z wojewodą Panią Jolantą Chełmińską.

W ramach akcji «Świąteczna Paczka dla Wołynia» już tradycyjnie delegacja odwiedziła swoich starych ukraińskich i polskich przyjaciół – szkoły i organizacje, parafie i stowarzyszenia w Kostiuchnówce, Maniewiczach, Równem, Łucku, Kowlu i Zamłyniu.

Szczególnie ciepłym akcentem spotkań świątecznych było tradycyjne dzielenie się opłatkiem i składanie sobie, z serca płynących, życzeń i wspólne kolędowanie. Miłym zaskoczeniem okazały się dary świąteczne przywiezione z Polski.

Na ręce Wojewody Łódzkiej

Pani Jolanty Chełmińskiej

dla Wszystkich Członków delegacji

pragniemy złożyć najserdeczniejsze podziękowanie za wizytę w Łucku w Siedzibie Stowarzyszenia Kultury

Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

Zarząd SKP

Ucz się ukraińskiego w Lublinie!

Lublin, największe polskie miasto po wschodniej stronie Wisły, przyciąga coraz więcej studentów ze Wschodu. Jednak i Polacy mogą się tu poczuć, jak za granicą, a to za sprawą ciekawych kierunków studiów. Jednym z nich jest filologia ukraińska.

Języka ukraińskiego w Lublinie można nauczyć się na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, kilku szkołach językowych bądź poprzez konwersacje z zamieszkującymi tu licznymi Ukraińcami.

Na UMCS filologia ukraińska została uruchomiona pod koniec lat 70. XX wieku. Kierunek nie należy do najpopularniejszych, limit miejsc wynosi od 16 (I stopień) do 27 osób (II stopień). Coraz częściej na studia zapisują się również Ukraińcy. W programie kierunku, prócz typowych filologicznych przedmiotów, znajdziemy również zagadnienia związane z historią, kulturą, literaturą czy systemem politycznym Ukrainy. Dla najlepszych studentów przewidziane są praktyki i staże zagraniczne.

Podstawy języka ukraińskiego można także zgłębić na kierunku Studia wschodnioeuropejskie na Wydziale Politologii. Nie są to studia filologiczne, lecz politologiczne, stąd nauka języków polega na zdobyciu umiejętności mówienia i rozumienia. Prócz ukraińskiego studenci uczą się języków rosyjskiego oraz zachodniego (najczęściej angielski), lecz główny nacisk położono na rozumienie procesów społecznych, politycznych oraz ekonomicznych zachodzących w Europie Wschodniej, w tym na Ukrainie.

KUL zaprasza do nauki języka ukraińskiego w ramach filologii słowiańskiej. Na kierunku można uczyć się zarówno języka Tarasa Szewczenki, jak i rosyjskiego, który jest językiem wiodącym. Uczelnia przewiduje kilkanaście wolnych miejsc na studia pierwszego i drugiego stopnia.

Niewiele lubelskich szkół językowych oferuje naukę ukraińskiego, choć nie trudno o nauczyciela.

– Nie ma zainteresowania nauką ukraińskiego. W szkole językowej, do której uczęszczam, nie zebrała się grupa, choć wystarczyło pięć osób. Polacy wychodzą z założenia, że lepiej uczyć się innych języków. Nikt nie wyjeżdża do pracy na Ukrainę, a jeśli już tam jedzie, to potrafi się dogadać, trochę po polsku, trochę po ukraińsku – mówi Michał, student UMCS i pasjonat Ukrainy.

Faktycznie, w szkołach, w których pytałam o możliwość nauki języka ukraińskiego na poziomie wyższym, niż podstawowy, odpowiadano mi, iż jest to możliwe tylko wtedy, gdy zbierze się grupa kilku słuchaczy.

– Możemy zorganizować kurs na dowolnym poziomie, co zależy od stopnia zaawansowania osób chętnych – tłumaczy Katarzyna Łukasiewicz-Grzegorzczak ze Szkoły Języków Obcych Profi-Lingua. Zatem szkoły są gotowe, natomiast chętnych brak.

Pewniakiem w nauczaniu ukraińskiego jest Towarzystwo Ukraińskie w Lublinie, które prowadzi zajęcia z języka w ramach szkoły niedzielnej. Lekcje są przeznaczone głównie dla młodych Ukraińców oraz osób pochodzenia ukraińskiego, zamieszkujących na stałe w Polsce.

Niewielu Polaków ciągnie do nauki ukraińskiego, są to raczej pasjonaci. Do tej ostatniej grupy zalicza się Gosia z pierwszego roku filologii.

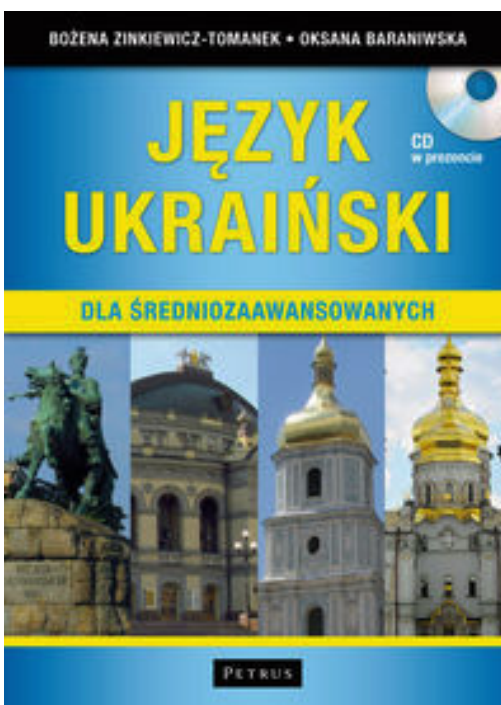
– Zawsze chciałam nauczyć się tego języka, więc filologię wybrałam świadomie. Moja rodzina mieszka niedaleko granicy polsko-ukraińskiej, może więc dlatego poszłam na ten kierunek – mówi Gosia.

Podobnie było z Asią Rżeman:

– Mój pomysł na studiowanie filologii ukraińskiej był całkowicie świadomy. Zakochałam się w tym kraju, gdy po raz pierwszy wyjechałam tam w 2005 roku do znajomych na święta Bożego Narodzenia. Później nie wyobrażałam sobie, że mogłabym studiować coś innego. Wyboru kierunku nie żałuję, ale martwię się, czy znajdę pracę związaną z moim wykształceniem.

Polacy często ustępują Ukraińcom w kwestii znajomości języków polskiego i ukraińskiego.

– Osoby z Ukrainy i tak przyjeżdżają do nas na studia i świetnie poznają polski. My raczej

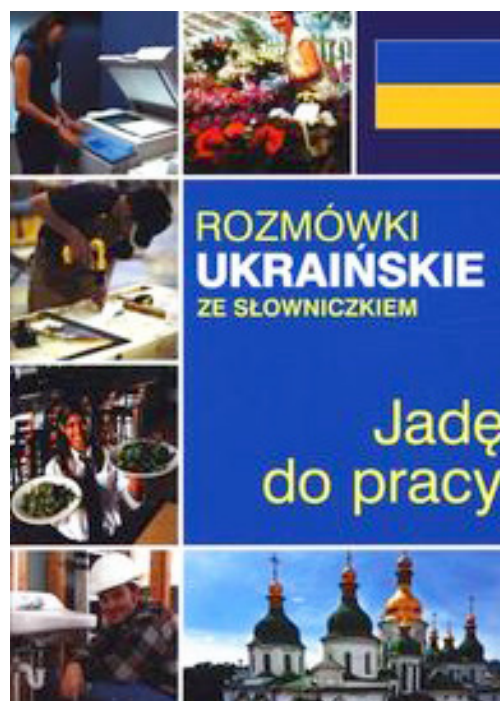
nie zapuszczamy się na Wschód, by się uczyć lub pracować. Dlatego większość moich znajomych woli wybrać inne filologie, np. romańską, niemiecką czy angielską. Większa szansa na znalezienie pracy – tłumaczy Michał.

Na pytanie, co najbardziej interesuje ich w Ukrainie, moi rozmówcy wymieniają: tradycja, historia państwa, ustrój polityczny, kultura.

Obawy o przyszłość, które towarzyszą Asi, są zupełnie obce Gosi:

Вивчай українську мову в Любліні!

Люблін, найбільше польське місто на схід від Вісли, притягує все більше студентів зі Сходу. Проте й поляки можуть почуватися тут як за кордоном. Пов'язано це з цікавими спеціальностями. Одна з них – українська філологія.

Українську мову можна вивчати в Університеті Марії Кюрі-Склодовської, Люблінському католицькому університеті, кількох мовних школах або спілкуючись із численними українцями, які тут проживають.

В Університеті Марії Кюрі-Склодовської спеціальність «Українська філологія» з'явилася наприкінці 70-х рр. XX ст. Вона не належить до найпопулярніших, ліцензійний обсяг – 16 місць на бакалавраті та 27 у магістратурі. Все частіше

на неї подають документи також українці. Навчання за цією спеціальністю, крім типових філологічних предметів, передбачає теми, пов'язані з історією, культурою, літературою та політичною системою України. Найкращі студенти отримують направлення на практику та стажування за кордоном.

Основи української мови можна освоїти також на спеціальності «Східноєвропейські студії» на факультеті політології. Ця спеціальність не філологічна, а політологічна, відповідно вивчення української полягає в розвитку навиків розмовної мови та розуміння. Крім української мови, студенти вивчають російську та одну із західних мов (як правило, англійську), хоча головне завдання – сформувати у студентів розуміння соціальних, політичних та економічних процесів, що відбуваються у Східній Європі, в тому числі в Україні.

Люблінський католицький університет запрошує вивчати українську мову в рамках слов'янської філології. Протягом навчання тут можна вивчити як мову Тараса Шевченка, так і російську, яка є головною мовою на цьому напрямку. В університеті передбачено кілька надцять місць на бакалавраті та в магістратурі.

У Любліні небагато мовних шкіл, що пропонують вивчення української мови, хоча вчителі знайти нескладно.

– Немає зацікавлення вивченням української. У мовній школі, де я навчаюся, не сформувалася група, хоча достатньо п'яти осіб. Поляки вважають, що краще вивчати інші мови. Ніхто не їде працювати в Україну, а якщо вже їде, то може порозумітися, розмовляючи трохи польською, трохи українською, – говорить Міхал, студент Університету Марії Кюрі-Склодовської, котрий закоханий в Україну.

Справді, в школах, у яких я цікавилася про вивчення української мови на вищому рівні, ніж початковий, мені відповіли, що це можливо тільки тоді, коли збереться група з кількох слухачів.

– Ми можемо організувати курс на будь-якому рівні. Це залежить від того, як учні знають мову, – пояснює Катажина Лукашевич-Гжегорчик зі Школи іноземних мов «Profi-Lingua». Таким чином, школи готові навчати української, але немає охочих.

Перевірене місце, де можна вивчити українську, – «Українське товариство» у Любліні, яке проводить мовні заняття в рамках недільної школи. Уроки призначені в першу чергу для молодих українців та осіб українського походження, які постійно проживають у Польщі.

Небагато поляків цікавиться вивченням української, переважно це люди, що захоплюються Україною. До таких належить Гося з першого курсу філології.

– Я завжди хотіла вивчити цю мову, і свідомо вибрала філологію. Моя родина проживає неподалік від польсько-українського кордону, тому я обрала цю спеціальність, – говорить Гося. Схоже було з Асею Жеман:

– Ідея навчатися на українській філології була в моєму випадку повністю свідомою. Я закохалася в цю країну, коли вперше поїхала туди у 2005 р. із друзями на Різдво. Пізніше я вже не могла уявити, що можу вивчати щось інше. Я не шкодую про свій вибір, але хвилююся, чи знайду роботу за фахом.

Поляки часто гірше від українців знають польську та українську мови.

– Люди з України приїжджають до нас на навчання й на високому рівні вивчають польську. Ми рідко вчимося чи працюємо на Сході, тому більшість моїх знайомих обирає іншу філологію, наприклад романську, німецьку або англійську, – пояснює Міхал.

У відповідь на запитання, що найбільше цікавить їх в Україні, мої співрозмовники називають традиції, історію держави, політичну систему, культуру.

Побоювання про майбутнє, які має Ася, обходять Госю стороною:

– Хоча я на першому курсі, у мене вже є дві пропозиції роботи, пов'язані з мовою.

– Mimo, że jestem na pierwszym roku, mam już dwie oferty pracy związane z językiem.

Dziewczyna uważa, że studia przygotowują do zawodu, choć inaczej je sobie wyobrażała. Przede wszystkim uważa, że zbyt wolno idzie realizacja nauki podstaw ukraińskiego. Z kolei Asia Rzeman ubolewa nad małą ilością zajęć tłumaczeniowych. Zastąpiłaby nimi niektóre, zbędne jej zdaniem, przedmioty. Studentka nie ma jeszcze ściśle sprecyzowanych planów zawodowych:

– Wyobrażam sobie, że mogłabym pracować dla jakiejś firmy, która zajmuje się handlem i współpracą z Ukrainą. Choć obecnie najbardziej interesuje mnie podobieństwo ukraińskiego do innych języków wschodnich, jego historia, wgłębianie się w etymologię słów.

Dużą grupę studentów ukrainistyki oraz slawistyki stanowi młodzież z Europy Wschodniej. Młodzi Ukraińcy, Białorusini oraz Rosjanie uczą się rodzimych języków – czasem po to, by je zgłębić od strony filologicznej i stać się tłumaczami bądź nauczycielami, a czasem po to, żeby bez wysiłku ukończyć jakiejkolwiek studia w Polsce.

– Na roku mam ok 16-17 osób z Ukrainy, a ok. sześć z Polski, więc dysproporcja jest duża. Wykładowcy byli na początku w szoku, że tak mało jest Polaków, ale teraz nie ma to dla nich znaczenia. Niektórzy z nich starają się ułożyć zajęcia bardziej dla nas, byśmy jak najszybciej załapali język – wyjaśnia Gosia.

U Asi sytuacja wygląda podobnie:

– Na moim roku jest 11 osób, w tym tylko dwie mają polskie nazwisko. Reszta pochodzi z Ukrainy. Uważam, że w jakiś sposób mają łatwiej, nie muszą tyle czasu poświęcać np. na pracę nad akcentem – żali się dziewczyna. – Oczywiście w związku z tym Ukraińcy na filologii ukraińskiej nic nie wkładają od siebie w przebieg zajęć, przeważnie są nieprzygotowani i uważają, że wszystko potrafią. Wydaje mi się, że w takiej sytuacji to od nich powinno się wymagać trochę więcej, aby cokolwiek wynieśli z pobytu w Polsce.

Olena Kokhman (18 lat) i Julia Sydor (22 lata) pochodzą z Ukrainy, a obecnie studiują filologię

ukraińską w Lublinie.

– Bardzo podoba mi się język ukraiński, ale lubię również podróżować. Studia w Polsce są niepowtarzalną okazją, by zwiedzić zarówno ten kraj, jak i Europę. A kierunek wybrałam dlatego, żeby na początku było mi łatwiej – przyznaje szczerze Olena. Dziewczyna twierdzi, iż nie nudzi się na studiach, choć ukraiński jest jej macierzystym językiem. Dla niej jest to okazja, by lepiej poznać polski.

Na moje pytanie, jakie ma perspektywy pracy w swoim państwie, odpowiada:

– Nie wiem, nie interesowałam się. Ale moi znajomi i rodzina cieszą się, że studiuje w Polsce.

– A czy nie lepiej, w takim razie, byłoby pójść na filologię polską – pytam.

– Zobaczymy, może to będzie mój drugi kierunek – zastanawia się Olena.

Dla Julii wybór ukrainistyki był podyktowany pochlebnymi opiniami starszych roczników. W jej rodzinie mówi się zarówno po polsku, jak i ukraińsku, gdyż dziewczyna ma polskie pochodzenie. Julia zapewnia, że na studiach nie ma czasu na nudę.

– To jest typowy kierunek filologiczny, który wymaga, by dużo pisać, czytać, tłumaczyć, uczyć się historii czy zgłębiać literaturę. Swego czasu miałam nawet wpis warunkowy z historii. Zdaniem dziewczyny Ukraińcy również mogą skorzystać studiując filologię. Około 50% zajęć jest prowadzonych w języku ukraińskim, reszta po polsku, dlatego cudzoziemcy mają szansę lepiej poznać tutejszy język. Julia poza ukrainistyką studiowała również filologię angielską, dlatego jej marzeniem jest, by zostać tłumaczem – A jeśli mi się nie uda, to języki zawsze się przydadzą – dodaje.

Czy filologia ukraińska ma szansę przetrwać w gąszczu nowych, coraz bardziej atrakcyjnych kierunków studiów? Wszyscy moi rozmówcy twierdzą, że ma szansę. Do Lublina przyjeżdża coraz więcej Ukraińców, którzy będą dbali o swój język oraz możliwość jego nauczania w Polsce. A znajomość jakiegokolwiek języka obcego zawsze będzie w cenie.

Agnieszka BADER

Dziewczyna uważa, że nauczanie gotuje do profesji, choć ona i ujawlała його собі інакше. Насамперед, вона вважає, що вивчення основ української мови проходить занадто повільно. У свою чергу Ася Жеман шкодує, що в програмі невелика кількість занять із перекладу. Вона б замінила ними деякі зайві, на її думку, предмети. Студентка ще не має конкретних професійних планів:

– Я припускаю, що могла би працювати в якійсь firmi, яка займається торгівлею та співпрацює з Україною. Хоча поки що мене найбільше цікавить схожість української з іншими східними мовами, її історія, заглиблення в етимологію слів.

Велику групу тих, хто вивчає українську філологію та славистику, складає молодь зі Східної Європи. Молоді українці, білоруси та росіяни вивчають у Польщі рідні мови. Іноді вони роблять це, щоб дослідити їх із погляду філології та стати перекладачами чи вчителями, а іноді просто, щоб без особливих зусиль здобути яку-небудь освіту в Польщі.

– На нашому курсі є 16-17 осіб з України та близько шести з Польщі, тобто диспропорція дуже велика. Викладачі на початку були шоковані тим, що на курсі так мало поляків, проте тепер це не має для них значення. Деякі намагаються підготувати заняття, орієнтуючись на нас, щоб ми якомога швидше вивчили мову, – пояснює Гося.

У схожій ситуації й Ася:

– На моєму курсі навчається 11 осіб, із них лише двоє мають польські прізвища. Решта походить з України. Я вважаю, що їм, певною мірою, простіше, вони не мусять витрачати стільки часу, наприклад, на роботу над наголою, – жаліється дівчина. – Звичайно, у зв'язку з цим, українці, що вивчають українську філологію, не докладають зусиль під час занять. Вони переважно не готові до них та вважають, що все можуть. Мені здається, що в такому разі саме від них потрібно вимагати якомога більше, щоб вони отримали хоча б щось від навчання в Польщі.

Олена Кохман (18 років) і Юлія Сидор

(22 роки) родом з України, а нині вивчають українську філологію в Любліні.

– Мені дуже подобається українська мова, але також я люблю подорожувати. Навчання в Польщі – це унікальна можливість познайомитися з цією країною та Європою. Я обрала цю спеціальність, щоб мені було легше на початку, – щиро зізнається Олена. Дівчина каже, що не нудьгує в університеті, хоча українська мова є для неї рідною. Вважає, що це можливість краще вивчити польську.

На моє запитання, які в неї перспективи працевлаштування у своїй країні, відповідає:

– Я не знаю, не зацікавилася. Але мої друзі й родина радіють, що я навчаюся в Польщі.

– А хіба не краще було б у такому разі обрати польську філологію? – запитує.

– Побачимо, можливо, це буде моя друга спеціальність, – задумується Олена.

Юлія, обираючи українистику, повірила схвальним відгукам студентів старших курсів. У її родині розмовляють як польською, так і українською, оскільки дівчина має польське походження. Юлія переконує, що на навчання немає часу нудьгувати.

– Це типовий філологічний факультет, який вимагає багато писати, читати, перекладати, вивчати історію чи літературу. Свого часу я навів мала презначу з історії.

На думку дівчини, українці також отримують знання, вивчаючи філологію. Близько 50 % занять проводиться українською мовою, решта – польською, тому іноземці мають можливість краще вивчити місцеву мову. Юлія, крім українистики, вивчала також англійську філологію, тому мріє про те, що стане перекладачем. – Та навіть, якщо мені це не вдасться, мови завжди стануть у пригоді, – додає вона.

Чи має українська філологія шанс вижити серед нових більш привабливих факультетів? Усі мої співрозмовники кажуть, що так. До Любліна приїжджає все більше українців, які дбали б про свою рідну мову й можливість вивчення її в Польщі. А знання будь-якої іноземної мови завжди цінуватиметься.

Агнешка БОНДЕР

Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego zaprasza na studia

Школа євростудій Варшавського університету запрошує на навчання

На базі Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki w drugim semestrze 2014/2015 roku akademickiego rozpocznie działalność Szkoła Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

Możliwe są studia na dwóch kierunkach: «Europeistyka w zakresie europejskich procesów integracyjnych» i «Administracja europejska» (studia magisterskie). Studia trwają dwa lata (cztery semestry) i ukończą się otrzymaniem dyplomu Uniwersytetu Warszawskiego. Język nauczania – polski (kierunek «Europeistyka w zakresie europejskich procesów integracyjnych») i angielski (kierunek «Administracja europejska»). Co najmniej połowa zajęć odbędzie się w Warszawie.

Informujemy także o tym, że zaznaczone kierunki na Uniwersytecie Warszawskim («Europeistyka w zakresie europejskich procesów integracyjnych» – 120 miejsc, i «Administracja europejska» – 10 miejsc) wpisano na listę tych, na które zostanie zrealizowany nabór w ramach drugiego etapu programu stypendialnego Rządu RP «Polski Erasmus dla Ukrainy» na rok akademicki 2014/2015 (pismo MON Ukrainy z dnia 18.12.2014 nr 1/8-644). Aplikacje mogą składać kandydaci ze wszystkich regionów, którzy mają potwierdzenie o ukończeniu IV roku studiów. Komplet dokumentów należy wysłać na adres elektroniczny MON zgodnie z wymogami zawartymi w piśmie.

Wszyscy chętni na studia w Szkole Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego przy Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym imienia Łesi Ukrainki wypełniając podania na udział w programie stypendialnym Rządu Rzeczpospolitej Polskiej «Polski Erasmus dla Ukrainy» powinni podać nazwę polskiej uczelni – Uniwersytet Warszawski oraz wybrany

kierunek.

Osoba do kontaktu: Fedoniuk S.W.
+380332249272

Szkoła Centrum Europejskiego
Uniwersytetu Warszawskiego przy
Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie
Narodowym imienia Łesi Ukrainki

Źródło: eenu.edu.ua

На базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки в другому семестрі 2014/2015 н. р. розпочинає діяльність Школа європейських студій Варшавського університету.

Не менше половини навчальних занять відбудеться у Варшаві (Республіка Польща).

Також інформуємо, що зазначені напрями на базі Варшавського університету («Європеїстика у сфері європейських інтеграційних процесів» – 120 місць та «Європейська адміністрація» – 10 місць) включено до переліку тих, на які буде здійснено відбір у рамках другого етапу стипендіальної програми Уряду Республіки Польща «Польський Еразмус для України» на 2014/2015 н. р. (лист МОН України від 18.12.2014 р. № 1/8-644). Заявки можуть подавати кандидати з усіх регіонів, які мають підтвердження про закінчення IV курсу. Пакет документів надсилається на електронну адресу МОН згідно з вимогами, вказаними в листі.

Усі охочі навчатися у Школі європейських студій Варшавського університету при Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки при заповненні заявки на участь у стипендіальній програмі Уряду Республіки Польща «Польський Еразмус для України» вказують назву польського навчального закладу – Варшавський університет та бажаний напрям.

Контактна особа Федонюк С. В.
+380332249272

Школа європейських студій
Варшавського університету при
Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки

Джерело: eenu.edu.ua

Ocaleni od zapomnienia: Władysław Zdaniewicz

Szczególnym rodzajem represji skierowanych przeciw polskim żołnierzom na terenach Ukrainy Zachodniej było nielegalne przetrzymywanie ich w obozach dla wojskowych i wykorzystywanie w postaci bezpłatnej siły roboczej.

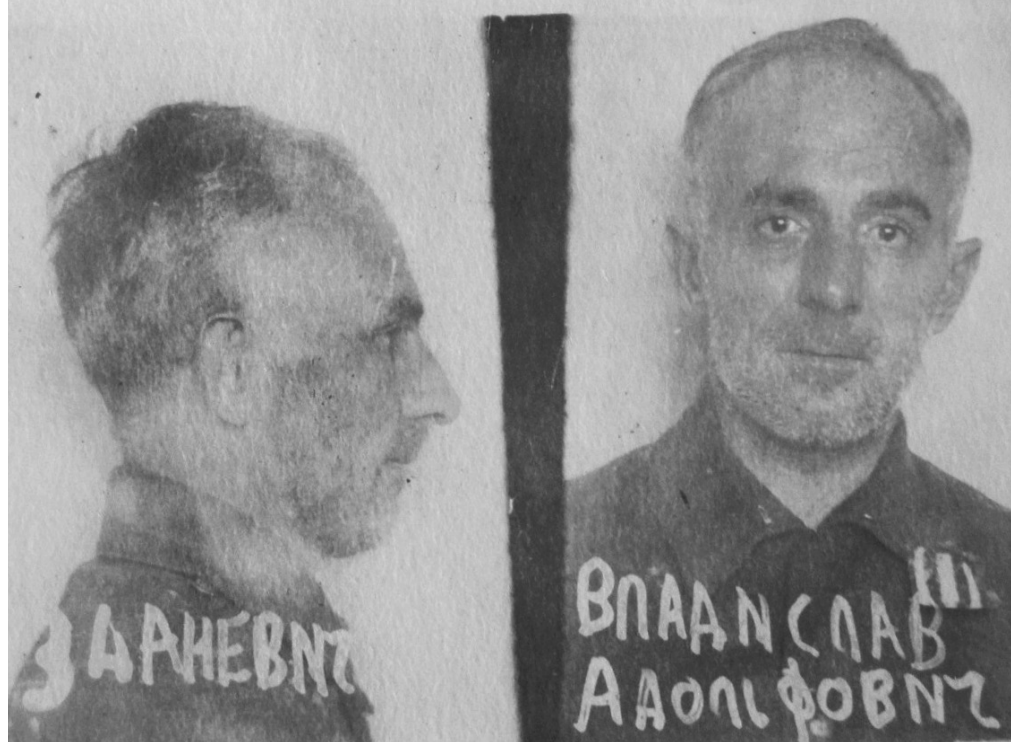
Wykorzystywanie więźniów wojskowych, jako pracowników w przedsiębiorstwach przemysłowych Ławrentij Beria «pobłogosławił» jeszcze we wrześniu 1939 r. W podpisanym przez niego rozkazie chodziło o to, że rząd daje NKWD zadanie rekonstruowania drogi Nowograd Wołyński–Równe–Dubno–Lwów. Jednocześnie było wskazane, aby pierwsze prace zostały skończone do 15 grudnia 1939 r. Rozporządzenie zakładało tworzenie obozu pracy, który podlegał Zarządowi Budownictwa Drogi Zachodnioukraińskiej nr 1 NKWD ZSRR. Trafiło do niego 25 tys. żołnierzy polskich, wśród których znajdował się też Władysław Zdaniewicz, bohater naszego kolejnego eseju.

Władysław Zdaniewicz urodził się w 1901 roku we wsi Dryswianka gminy czernakowskiej w Powiecie Tobolskim (tam pod koniec XIX w. carskie władze zesłały jego dziadka). Wkrótce rodzina przeprowadziła się do Tobolska, gdzie ojciec pracował jako kelner. Władysław najpierw uczył się w parafialnej szkole cerkiewnej, później w szkole czteroklasowej, którą ukończył w 1916 r. W latach 1916–1918 pracował na poczcie w Tobolsku. W 1918 r., dowiedziawszy się o założeniu polskiej jednostki wojskowej na Syberii, wyruszył do Nowomikołajewska (obecnie Nowosybirsk), gdzie był położony sztab. Tutaj ochotnika Władysława Zdaniewicza przyjęto do jednostki łączności. Jesienią 1919 r. 5. Dywizja, w której pełnił służbę Zdaniewicz, ewakuowała się pod naciskiem Armii Czerwonej. Pod Krasnojarskiem polskie jednostki trafiły do niewoli, jednak Władysławowi udało się uciec. Tułał się ponad rok po okolicznych wsiach, zarabując u lokalnych wieśniaków.

Pragnąc dotrzeć do domu, mężczyzna wyruszył w pieszą podróż, jednak znowu został schwytany i skierowany do więzienia w mieście Mariinsk. Tutaj przydały się jego umiejętności telegrafisty. Z powodu braku fachowców w Armii Czerwonej, Władysław Zdaniewicz został przyjęty na służbę w 29. Dywizji. Pewnego razu na stacji kolejowej w Omsku Zdaniewicz zobaczył wagony z polskimi żołnierzami. Po odwołaniu się do komisji, która zajmowała się deportacją więźniów, uzyskał zaświadczenie, że jest więźniem, i zezwolono mu na wyjazd do Polski. Na wiosnę 1922 r. wraz z innymi żołnierzami przybył do Warszawy. Nie mając pieniędzy, ani pracy, młody człowiek niejednokrotnie żałował tej awanturniczej podróży do upragnionej Ojczyzny. Już nawet podjął decyzję o powrocie na Syberię, kiedy niespodziewanie znalazł pracę pomocnika księgowego w majątku ziemianina Wagnera (wioska Duże Soleczniki województwa wileńskiego). Tutaj Zdaniewicz spotkał swoją miłość – sierotę Helenę, córkę Wincentego, która urodziła się w 1906 r. Pobrali się 4 marca 1924 r. Pracodawca przyznał młodej rodzinie mieszkanie, a we wrześniu tegoż roku urodziła się im córka Irena. Druga córka Zofia przyszła na świat w listopadzie 1925 r. Wiadomo także, że w 1936 r. Władysław Zdaniewicz został nagrodzony medalem «За niepodległość».

W 1938 w. rodzina Zdaniewiczów musiała pozostawić majątek, który zaczął podupadać i «tonąć» w długach. 1 października 1938 r. Władysław zatrudnił się, jako księgowy w hucie szkła «Nieman» wraz z ojcem pracę w hucie znalazła również Irena.

Plany życiowe rodziny przekreśliła II wojna światowa. 1 września 1939 r. Władysław Zdaniewicz został zmobilizowany do 7. jednostki telegraficzno-budowlanej z siedzibą w Toruniu. Tam pełnił funkcję sekretarza. 18 września 1939 r. jednostka w całości została ewakuowana do Łucka, gdzie w tym czasie już przebywały wojska radzieckie. 24 września w Równem Zdaniewicz trafił do niewoli, a 26 października został skierowany do obozu jeńców «Warkowicze» do budowy Drogi Zachodnioukraińskiej nr 1.

Tam został powołany na stanowisko starszego sekretarza.

Według Zdaniewicza, w Tobolsku pozostała jego matka Maria Zdaniewicz, brat Stanisław, siostry Zofia i Maria – nauczycielki. Przed wybuchem II wojny światowej nie utrzymywał kontaktów z rodziną, ponieważ, jak tłumaczył, polskie gazety uprzedzały o niebezpieczeństwie dla obywateli ZSRR, którzy korespondowali z Polakami.

30 września 1940 r. specjalny oddział NKWD w obozie nr 1 zaarrestował Władysława Zdaniewicza zarzucając mu agitację przeciw władzom radzieckim w środowisku jeńców wojskowych. W czasie aresztowania skonfiskowano 5 zdjęć, książki, teksty piosenek, które zostały spalone, bo «nie posiadały żadnej wartości dla dochodzenia i postępowania sądowego».

W czasie dochodzenia więzień nie tracił nadziei na odrodzenie Polski, o czym otwarcie mówił podczas przesłuchań: «...Polska, według mnie, a też według innych żołnierzy, ma być wskrzeszona przez Anglię i Francję, ponieważ te kraje dały Polsce gwarancje». Nie ukrywał też swojego patriotyzmu: «... jestem patriotą swojej Ojczyzny – Polski, ponieważ z pochodzenia jestem Polakiem». Polski żołnierz wyrażał swoją opinię wobec rzeczywistych planów reżimu radzieckiego: «ZSRR, nie dołączając do wojny na Zachodzie, sprzyja tej wojnie, dostarczając do Niemiec chleb oraz oczekując osłabienia obu stron wojujących. Następnie, korzystając z osłabienia wojskowej wydajności Niemiec, on użyje przeciw nim siły, a Polskę zamieni na Polską Republikę Radziecką». Tę opinię więzień powtórzył też na posiedzeniu sądowym, które odbyło się 12 listopada 1940 r. Według wyroku trybunału wojskowego NKWD Obwodu Wołyńskiego i art. 54–10 cz. 1 KK URRS (chodziło o propagandę lub agitację, skierowaną na obalenie, podważanie lub osłabienie władzy radzieckiej oraz o poszczególne przestępstwa kontrrewolucyjne) Władysław Zdaniewicz został skazany na 7 lat więzienia w obozie pracy i na 3 lata ograniczenia praw.

Zgodnie z postanowieniem Prezydium Równieńskiego Sądu Obwodowego z dnia 26 kwietnia 1989 r., wyrok trybunału wojskowego w sprawie Władysława Zdaniewicza syna Adolfa został anulowany, a postępowanie sądowe zostało zakończone. Dalszy los Władysława Zdaniewicza nie jest nam znany.

Tetiana SAMSONIUK

Повернуті із забуття: Владислав Зданевич

Особливим різновидом репресій проти польських військово-вслужбовців на території Західної України стало незаконне утримання їх у таборах військовополонених і використання як безоплатної робочої сили.

яну Батьківщину. Він навіть прийняв рішення повернутися до Сибіру, проте несподівано йому вдалося влаштуватися помічником бухгалтера в маєтку землевласника Вагнера (село Великі Солечники Віленського воєводства). Тут Зданевич знайшов своє кохання – сироту Олену, доньку Вінцентія, 1906 р. народження. Вони одружилися 4 березня 1924 р. Від свого роботодавця молода сім'я отримала квартиру, й у вересні того ж року в них народилася донька Ірена. Друга донька, Софія, народилася в листопаді 1925 р. Відомо теж, що у 1936 р. Владислава Зданевича нагородили медаллю «За незалежність».

У 1938 р. родині Зданевичів довелося покинути маєток, який почав розорятися й «потопати» в боргах. 1 жовтня 1938 р. Владислав влаштувався рахівником на склозаводі «Неман». Разом із батьком роботу на склозаводі отримала й Ірена.

Проте плани на мирне життя були зруйновані Другою світовою війною. 1 вересня 1939 р. Владислава Зданевича мобілізували в 7-му телеграфно-будівельну роту, яка базувалася в Торуні. Тут він служив писарем. 18 вересня 1939 р. роту в повному складі евакуювали до Луцька, на той час уже захопленого радянськими військами. 24 вересня в Рівному Зданевич потрапив у полон, а 26 жовтня його перевели до табірному пункту «Варковичі» на будівництво Західноукраїнської дороги № 1. Тут його призначили на посаду старшого писаря.

За словами Зданевича, в Тобольську в нього була мати Марія Йосипівна Зданевич, брат Станіслав, сестри Софія та Марія – вчительки за освітою, однак упродовж шести років до початку Другої світової війни чоловік не листувався з родиною, мотивуючи це тим, що польські газети попереджали про небезпеку листування з поляками для громадян СРСР.

30 вересня 1940 р. Особливий відділ НКВС Табору № 1 арештував Владислава Зданевича за проведення антирадянської агітації серед військовополонених. Під час арешту в нього вилучили 5 фотокарток, книги, тексти пісень, які спалили як такі, що «не мають жодної цінності для слідства і суду».

Перебуваючи під слідством, в'язень не втрачав надію на відновлення Польщі, про це він відверто говорив на допитах: «...Польща, на мою думку, а також на думку інших військовополонених, має бути відновлена Англією та Францією, оскільки останні давали Польщі гарантії». Не приховував чоловік і свого патріотизму: «... я патріот своєї Батьківщини – Польщі, оскільки я за національністю поляк». Польський солдат озвучив свої міркування щодо реальних планів радянського режиму: «СРСР, не вступаючи у війну на Заході, сприяє цій війні, допомагаючи Німеччині хлібом, очікуючи ослаблення обох сторін, що воюють. Потім, скориставшись послабленням військової спроможності Німеччини, силоміць захопить її, а Польщу зробить Польською радянською республікою». Ці слова бранець повторив і на суді, який відбувся 12 листопада 1940 р. За вироком Військового трибуналу військ НКВС Волинської області за ст. 54–10 ч. 1 KK УРСР (пропаганда або агітація, яка полягає в заклику до повалення, підрибу або послаблення радянської влади чи до вчинення окремих контрреволюційних злочинів) Владислава Зданевича позбавили волі терміном на 7 років у виправно-трудовах таборах та обмежили в правах на 3 роки.

Постановою Президії Рівненського обласного суду від 26 квітня 1989 р. вирок військового трибуналу стосовно Владислава Адольфовича Зданевича відмінили, провадження справи припинили. Його подальша доля нам не відома.

Тетяна САМСОНІУК

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o odejściu
Bronisława Szymańskiego.

Wszystkim będzie nam Go brakowało. Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie i bliskim
składają członkowie SKP im. Ewy Felińskiej

Potomek Lubomirskich Нащадок Любомирських

Понад 30 lat dyrektorem Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku, był przedstawiciel rodu książąt Lubomirskich.

Понад 30 років Художнім музеєм Метрополітен у Нью-Йорку керував представник роду князів Любомирських.

W 1723 r. właścicielami miasta Równe zostali książęta Lubomirscy – przedstawiciele jednego z najbardziej szanowanych i bogatych rodów Rzeczypospolitej. To oni urządzili w Równem rezydencję – duży kompleks pałacowo-parkowy. Wśród Lubomirskich byli wojskowi, poeci, dyplomaci, muzycy, archeolodzy, pisarze. Każdy z nich przez 200 lat w mniejszym lub większym stopniu przyczynił się do rozwoju Równego. Ostatni z rówieńskich Lubomirskich – Adam – przed II wojną światową powrócił z żoną do Równego. W 1939 r. został aresztowany przez władze radzieckie i w 1940 r. zmarł w rówieńskim więzieniu.

Okazuje się, że związek Lubomirskich z Równem istnieje do dziś. Droga tych więzi prowadzi daleko za ocean, do Stanów Zjednoczonych. Łączy ona Rówieńskie Obwodowe Muzeum Krajoznawcze z Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku. Wiadomo, że rówieńskie muzeum znajduje się w pomieszczeniu zbudowanym kosztem księcia Fryderyka Lubomirskiego w 1839 r.

W 1875 r. w Paryżu pobrali się hrabia René Lannes de Montebello i księżna Maria Lubomirska, córka Kazimierza Lubomirskiego, który władał miastem w latach 1848–1871. Wnuk księżny Marii, hrabia André Roger Lannes de Montebello przeprowadził się z rodziną z Francji do USA. Tam zmarł w 1986 r. Hrabia był malarzem, krytykiem sztuk pięknych, a także członkiem Francuskiego Ruchu Oporu w czasie II wojny światowej. Jego syn, prawnuk księżny Marii, Philippe de Montebello, drugi z czterech synów w rodzinie, urodził się w Paryżu w 1936 r., a w 1955 r. uzyskał obywatelstwo amerykańskie. Uczył się w francuskim liceum, studiował historię sztuk pięknych na Uniwersytecie Harvardzkim i w Instytucie Sztuk Pięknych na Uniwersytecie w Nowym Jorku. Przez kilka lat był dyrektorem Muzeum Sztuk Pięknych w Houstonie. W 1974 r. wrócił do Nowego Jorku, gdzie piastował stanowisko kuratora działu malarstwa europejskiego w Metropolitan Museum of Art, a w 1977 r.

został jego dyrektorem. De Montebello był w tym absolutnym rekordzistą, ponieważ piastował to stanowisko ponad 30 lat – dłużej od jakiegokolwiek innego dyrektora muzeum artystycznego w USA.

W związku z rezygnacją Philippe de Montebello w 2008 r. gazeta «New York Times» pisała: «Jego decyzja (o rezygnacji) oznacza koniec epoki nie tylko w dziedzinie muzealnej, lecz też w kulturalnym życiu miasta, państwa, całego świata». W czasie, kiedy on był dyrektorem muzeum, Metropolitan Museum of Art nabyło bardzo dużo kolekcji prywatnych malarstwa europejskiego, rzeźby, dzieła sztuki zdobniczej, impresjonistów, post-impresjonistów i in. Muzeum corocznie organizowało około 30 wystaw nie tylko z własnych 17 działów, lecz też z kolekcji społecznych i prywatnych z całego świata. Metropolitan stał się wiodącym wydawcą literatury artystycznej w USA, wydając 25–30 ilustrowanych książek rocznie.

De Montebello uczestniczył w założeniu Związku Kuratorów Muzeów Sztuk Pięknych w 2001 r., a później w opracowaniu polityki tej organizacji, wobec wywiezionych zbiorów sztuki w czasie II wojny światowej. Jest zwolennikiem przejrzystości w badaniu przynależności zbiorów muzealnych.

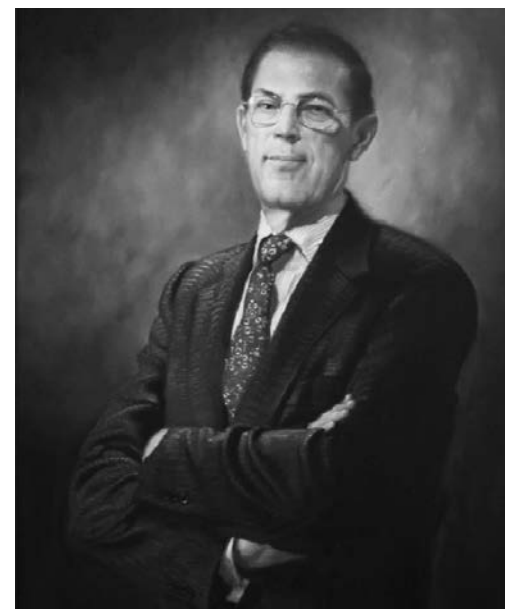
W salach muzealnych do tej pory brzmi głos jego dyrektora – Philippe de Montebello nagrał wycieczki po różnych wystawach i zbiorach stałych. Po rezygnacji ze stanowiska w 2008 r. i odejściu na emeryturę, powiedział, że nie ma zamiaru odpoczywać, po prostu zmienia miejsce pracy – przechodzi na stanowisko profesora Instytutu Sztuk Pięknych na Uniwersytecie w Nowym Jorku. Philippe de Montebello prowadzi wykłady z historii zbiorów, rozwoju i modernizacji muzeów. Ponadto, jest profesorem wizytującym na uniwersytetach w Cambridge i Oxfordzie w Anglii, gdzie prowadzi zajęcia na temat «Wielowymiarowe życie dzieł sztuki».

Lilia TOŁSTUCHA

У 1723 р. власниками міста Рівне стали князі Любомирські – представники одного з найбільш знатних і найбагатших родів Речі Посполитої. Вони облаштували в Рівному резиденцію – великий палацово-парковий комплекс. Серед Любомирських були військові, поети, дипломати, музиканти, археологи, письменники. Кожен із них протягом 200 років зробив певний внесок у розвиток Рівного. Останній із рівненських Любомирських – Адам – перед Другою світовою війною повернувся з дружиною із Франції до Рівного. У 1939 р. його арештувала радянська влада, і в 1940 р. він помер у рівненській в'язниці.

Та, виявляється, зв'язок Любомирських із містом Рівне існує й зараз, у XXI ст. Ця ниточка тягнеться далеко за океан, у Сполучені Штати Америки. Вона з'єднує Рівненський обласний краєзнавчий музей із Художнім музеєм Метрополітен у Нью-Йорку. Як відомо, Рівненський музей знаходиться в приміщенні, що було збудоване на кошти князя Фредеріка Любомирського в 1839 р.

У 1875 р. в Парижі одружилися граф Рене Ланн де Монтебелло та княжна Марія Казимирівна Любомирська, дочка Казимира Любомирського, котрий володів містом у 1848–1871 рр. Онук Марії Казимирівни, граф Андре Роже Ланн де Монтебелло, переїхав із родиною з Франції до США. Там у 1986 р. помер. Граф був художником-портретистом, критиком мистецтва, членом французького руху Опору під час Другої світової війни. Його син, правнук Марії Казимирівни, Філіп де Монтебелло, який був другим із чотирьох синів у родині, народився в Парижі в 1936 р., а в 1955 р. став громадянином США. Навчався у французькому лицейі, вивчав історію мистецтва в Гарвардському університеті та в Інституті мистецтв Нью-Йоркського університету. Кілька років працював директором художнього музею в Х'юстоні. У 1974 р. повернувся до Нью-Йорка, де займав посаду куратора відділу європейського живопису в Музеї мистецтва Метрополітен, а в 1977 р. став його директором. Де Монтебелло

став абсолютним рекордсменом, адже працював на цій посаді понад 30 років – довше, ніж будь-який інший директор художнього музею в Америці.

Із приводу відставки Філіпа де Монтебелло у 2008 р. газета «New York Times» відзначала: «Його рішення (про відставку) означає завершення ери не лише в музейній сфері, але й у культурному житті міста, держави, всього світу». За період, коли він був директором музею, Метрополітен придбав багато приватних колекцій європейського живопису, скульптури, творів декоративного мистецтва, імпресіоністів, пост-імпресіоністів та ін. Музей щорічно організовував близько 30 тематичних виставок, залучаючи не лише 17 власних відділів, але й громадські та приватні колекції з усього світу. Метрополітен став провідним видавцем мистецької літератури у США, щорічно випускаючи 25–30 ілюстрованих книг.

Де Монтебелло брав участь у створенні Асоціації кураторів художніх музеїв у 2001 р., а пізніше у виробленні її політики щодо вивезених мистецьких колекцій під час Другої світової війни. Він виступає за прозорість у дослідженні приналежності музейних колекцій.

У залах музею донині звучить голос його директора – Філіп де Монтебелло записав екскурсії різними виставками та постійними колекціями. Оголосивши у 2008 р. про свій вихід на пенсію, він сказав, що не збирається відпочивати, а просто змінює роботу – буде працювати професором Інституту мистецтв Нью-Йоркського університету. Філіп де Монтебелло читає лекції з історії колекцій, розвитку та модернізації музеїв. Крім того, він запрошений професор університетів у Кембріджі та Оксфорді в Англії, де проводить заняття за темою «Багатогранне життя творів мистецтва».

Лілія ТОЛСТУХА

W Beresteczku założono Klub Kulturalno-Historyczny

У Берестечку створили культурно-історичний клуб

Uczniowie sobotnio-niedzielnej szkoły przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu Oddział w Beresteczku założyli Klub Kulturalno-Historyczny.

Na pierwszym spotkaniu klubu, jego członkowie poznawali historię Polski i Ukrainy, zwrócili uwagę na rozwój stosunków między krajami, a także na więzi w dziedzinie kulturalnej. Uczniowie przygotowali ciekawe i rzeczowe referaty. Należy zwrócić uwagę na interesujące wystąpienia Sofii Łewczuk, Jurija Prociuka, Anny-Marii Czernysz, Niny, Igora i Dmytra Nataluków, Julii Zajcewej i Wantentyny Duszko. Przemawiający używali języków polskiego i ukraińskiego.

Podczas drugiej części spotkania porównywano jakby kulturę obu krajów. Obecni mogli podziwiać przepiękne koledy i pieśni świąteczne. Członkowie klubu otrzymali również prezenty z okazji Bożego Narodzenia. Impreza odbyła się dzięki wsparciu Fundacji Wolność i Demokracja.

Ludmiła SOKALSKA

Учні суботньо-недільної школи при філіалі Товариства польської культури імені Еви Фелінської в Берестечку створили культурно-історичний клуб.

На першому засіданні клубу його учасники ознайомилися з історією розвитку відносин між Україною та Польщею, культурними взаємозв'язками між двома державами. Змістовними та цікавими були виступи Софії Левчук, Юрія Процюка, Анни-Марії Черниш, Ніни, Ігоря та Дмитра Наталюків, Юлії Зайцевої та Валентини Душко. Мовці говорили українською та польською мовами.

У другій частині зустрічі присутні порівняли культуру двох країн. Глядачі мали змогу насолодитися чудовим виконанням традиційних колядок та щедрівок. Члени клубу отримали також різдвяні подарунки. Захід відбувся за фінансової підтримки Фондації «Wolność i Demokracja».

Людмила СОКАЛЬСЬКА

ВТРАЧЕНА РІЧ ПОСПОЛИТА

Виставка
Інституту національної пам'яті
у Варшаві

ЛУЦЬК

ГАЛЕРЕЯ МИСТЕЦТВ ВОНСХУ

16 січня 2015 року

16:00

«[...]» програма «Втрачена Річ Посполита» відзначала-ся виразним науковим характером, мала на меті оцінити збитки, котрі зазнала Польща й поляки від німецької та радянської окупації в 1939 – 1941 рр., протягом 45 років панування комуністів у країні. Нашим завданням був опис й аналіз як безпосередніх і невідворотних (передусім людських, а також, якщо це взагалі можна більш-менш чітко визначити, матеріальних), так і непрямих втрат, зумовлених тим, що післявоєнна Польща опинилася в зоні абсолютного радянського домінування, котре мало багатозначні, довготривалі політично-військові, економічні, соціальні, культурні наслідки [...]».

Єжи Ейслер

Виставка розпочинає цикл «Волинських зустрічей з історією в кіно», організованих Інститутом національної пам'яті та Генеральним консульством РП у Луцьку, в ході яких також буде представлена творчість Ришарда Бугайського.

Генеральне Консульство
Республіки Польща
в Луцьку

Польсько-Американський Фонд Свободи і Фонд Освіта для Демократії оголошують відкритий конкурс для кандидатів

з України, Білорусі, Росії, а також Молдови, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Казахстану і Киргизстану на отримання стипендій імені Лейна Кірккланда у 2015/2016 навчальному році.

Програма адресована молодим лідерам, що здобули вищу освіту, які зацікавлені в розвитку демократії, економіки та громадянського суспільства у своїх країнах та регіонах. Реалізація програми відбувається в рамках двосеместрового навчання у вищих навчальних закладах Польщі та 2–4 тижневих професійних стажувань у державних або приватних установах її організацій.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

- економіка і менеджмент;
- адміністрація/менеджмент (бізнес, НУО, культура, охорона навколишнього середовища, охорона здоров'я, освіта);
- державне управління (органи державної влади і самоврядування);
- право;
- суспільні науки (соціальна психологія, соціологія);
- політологія і міжнародні відносини;
- політика розвитку та гуманітарна допомога.

Дипломна робота, яка має бути написана в рамках стипендії, повинна мати науковий або практичний характер (в остатньому випадку дипломна робота повинна містити вступ у науковому характері).

КАНДИДАТИ:

У 2015/2016 навчальному році Програма Кірккланда адресована представникам таких професійних груп:

- експерти, політики, працівники органів державної влади і самоврядування;
- підприємці, менеджери;
- лідери неурядових організацій, діячі культури і громадські діячі;
- викладачі вузів;
- журналісти.

ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ:

- громадянство та постійне проживання в одній із вищевказаних держав (особи, які мають карту постійного проживання в Польщі, не можуть претендувати на отримання стипендії Кірккланда);
- повна вища освіта (ступінь магістра);
- вік до 35 років (в обґрунтованих випадках – до 40 років);
- знання польської мови (на рівні, достатньому для участі в лекціях та семінарських заняттях, а також для написання дипломної роботи) або англійської мови – у випадку обрання кандидатом конкретного навчального курсу на цій мові (у такому випадку достатнім вважається пасивне знання польської мови). Під час співбесіди обов'язково потрібно показати знання польської мови як мінімум на рівні B1 (якщо робота буде польською мовою) або A1 (робота буде англійською мовою);
- досвід професійної діяльності – мінімум 2 роки.

У Програмі обов'язкова взаємна повага, незалежно від країни походження.

ПЕРЕВАГА надаватиметься кандидатам, які:

- активно працюють у сфері своєї професійної або громадської діяльності;
- мають значні досягнення у сфері своєї діяльності;
- раніше не навчалися в Польщі.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

1. Заповнена он-лайн заявка на участь у програмі:
 - а) анкета;
 - б) проект перебування (мотиваційний лист) – обґрунтування намірів кандидата стосовно участі в Програмі Кірккланда, в т. ч. пропозиції щодо навчання у Польщі та плани на майбутнє (4000–6000 знаків з урахуванням пробілів).
2. Два рекомендаційних листи з переліком досягнень та кваліфікацій кандидата, а також описом перспектив його подальшого розвитку й роботи у сфері професійної або громадської діяльності (польською, російською або англійською мовою), надіслані електронною поштою.
3. Копія диплому про вищу освіту (також за наявності – диплома кандидата наук), надіслана електронною поштою.

НАБІР КАНДИДАТІВ:

Відбір 45 краєвих кандидатів буде проводитися в три етапи:

I етап – оцінка на предмет відповідності обов'язковим вимогам;
II етап – оцінка анкет кандидатів експертами з цих галузей;
III етап – кваліфікаційна співбесіда (запланована на 14.04–30.04.2015).

Кандидати, відібрані для участі в III етапі, будуть повідомлені про це електронною поштою наприкінці березня. Інформація про остаточні результати конкурсу буде надіслана також електронною поштою в червні 2015 р.

ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ЗАЯВОК:

Анкетну форму необхідно заповнити он-лайн, її можна отримати на сайті: www.kirkland.edu.pl

Після заповнення анкетної форми он-лайн необхідно роздрукувати видану системою сторінку з інформацією, яка підтверджує отримання заявки. Підписану сторінку та фотокартку кандидата потрібно надіслати звичайною поштою на адресу програми.

Рекомендаційні листи та копію диплому потрібно відсканувати та надіслати на електронну адресу: kirkland@kirkland.edu.pl

Заявки мають бути надіслані до: **1 березня 2015 р.**

Анкетні форми, які надійдуть після закінчення вищевказаного терміну, розглядатися не будуть.

ФІНАНСОВІ УМОВИ:

Стипендія: близько 1800 злотих на місяць. Додатково програма покриває такі витрати: вартість навчання, проживання в Польщі, страхування, білетів до Польщі й назад, візові витрати, купівлю необхідних матеріалів і навчальних посібників. Стипендіатам надають на тимчасове користування комп'ютери, які можуть стати їхньою власністю лише після повного виконання всіх умов програми навчання.

СТИПЕНДІАЛЬНА ПРОГРАМА ВКЛЮЧАЄ:

1. Урочисте відкриття програми (середина вересня 2015 р.).
2. Підготовчо-інформаційний курс (10 днів).
3. Заняття у вищих навчальних закладах (два семестри) в провідних польських науково-

академічних центрах: Варшава, Краків, Познань, Вроцлав, Люблін.

4. Підготовку семестрових і дипломних робіт.
5. Чотири інтеграційно-дидактичні зустрічі всіх стипендіатів.
6. Заняття з тематики активізації лідерів та індивідуального розвитку.
7. Професійне стажування (мінімум 2 тижні), як правило після завершення програми навчання.
8. Урочисте завершення програми і церемонія вручення дипломів (наприкінці червня 2016 р. у Варшаві).

Контакти:

Фонд Освіта для Демократії
<http://www.edudemo.org.pl>

Програма Кірккланда
ul. Hoża 59 m. 1A, 00-681 Warszawa
E-mail: kirkland@kirkland.edu.pl
www.kirkland.edu.pl

.....

ПОЛЬСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ФОНД СВОБОДИ (ПАФС) – спонсор програми

ПАФС розпочав свою діяльність у 2000 р. Головна мета ПАФС – зміцнення демократії, громадянського суспільства, забезпечення рівних можливостей розвитку громадських та індивідуальних ініціатив, розвиток ринкової економіки, а також ознайомлення представників країн Центрально-Східної Європи з польським досвідом у сфері трансформації суспільства. ПАФС фінансує свою діяльність із доходів фонду, джерелом якого є засоби Польсько-американського фонду підприємництва (ПАФП). Станом на сьогоднішній день ПАФП перерахував у Фонд ПАФС 250 млн доларів США. Із 2000 р. ПАФС скерував на реалізацію своїх програм понад 100 млн доларів США.

Програми фонду адмініструють різні польські неурядові організації, що діють відповідно до розроблених ПАФС принципів та процедур.

Стипендіальна програма імені Лейна Кірккланда – довгостроковий проект ПАФС, який було започатковано у 2000 р. Додаткову інформацію про ПАФС та його програми можна знайти на сайті: <http://www.pafw.pl>

ФОНД ОСВІТА ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ (FED) – адміністратор програми

Фонд, заснований у 1989 р. з ініціативи польських опозиційних діячів та педагогів з Американської Федерації Вчителів, – незалежна, неприбуткова, неурядова організація, що має статус суспільно корисної організації.

Мета FED – ініціювання, підтримка та впровадження освітньої діяльності, яка слугує пропагуванню ідеї демократії та підготовці до праці з підтримки демократії, а також до діяльності в демократичних інститутах. Фонд підтримує місцеві спільноти в діях із побудови громадянського суспільства, а свої програми будує на фундаменті місцевих традицій та культури у співпраці з людьми різних національностей, релігій та політичних переконань. Фонд діє у Польщі, а також за кордоном – у Східній Європі, Середній Азії та на Кавказі.

Галузі діяльності Фонду: 1. соціалізація та демократизація шкіл. 2. громадянська активність та відповідальність. 3. глобальна солідарність.

Додаткову інформацію про Фонд та його програми можна знайти на сайті: www.edudemo.org.pl

Monitor Wołyński 9
Informacja wołyńska
Волинська інформація

Мешканець Володимира-Волинського знайшов унікальні печатки НКВС та передав їх у місцевий музей. Працівники музею припускають, що ними користувалися енкаведисти, які організовували розстріли в'язнів у 1939–1941 рр.

.....

Mieszkaniec Wołyńskiego znalazł unikalne pieczętki NKWD i przekazał je do miejscowego muzeum. Pracownicy placówki przypuszczają, że korzystali z nich enkawudziści, którzy dokonywali egzekucji więźniów w latach 1939–1941.

Нововолинські шахтарі 13 січня перекрили дорогу, вимагаючи не закривати робочі шахти та виплатити заборгованість із заробітної плати. Цього ж дня делегація шахтарів зустрілася з міністром енергетики, який не сказав, коли виплатять борги.

.....

Nowowołyńscy górnicy 13 grudnia zablokowali drogę, domagając się niezamykania znajdujących się tu kopalni oraz wypłacenia zaległego wynagrodzenia. Tego dnia delegacja górników spotkała się z ministrem energetyki, który nie powiedział, kiedy zostanie spłacony dług.

У минулі вихідні відбувся етнофестиваль «Різдво у Луцьку». Участь у ньому взяли понад 50 колективів із Волині, сходу України, Польщі та Білорусі.

.....

W zeszły weekend odbył się etnofestiwal «e Narodzenie w Łucku». Uczestniczyło w nim ponad 50 zespołów z Wołynia, ze wschodu Ukrainy, z Polski oraz Białorusi.

20 дітей із Луганської області під час зимових канікул перебували в Луцьку. Вони відвідали Луцький замок та Старе місто, Волинський краєзнавчий музей, садибу Косачів у Колодяжному, Зимненський жіночий та Жидичинський чоловічий монастирі.

.....

Podczas zimowych ferii 20 dzieci z obwodu ługańskiego gościło w Łucku. Zwiedziły one Łucki Zamek i Stare Miasto, Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze, dom Kosaczów w Kołodziejnem, klasztory w Żimnem i Żydyczynie.

У Горохові відкрили виставку ікон, написаних під час IV Міжнародного пленеру іконопису на Волині.

.....

W Horochowie została otwarta wystawa ikon, które powstały w czasie IV Międzynarodowego Pleneru Ikonopisów na Wołyniu.

Ewakuacja Polaków z Donbasu

П'ять samolotów z osobami polskiego pochodzenia, ewakuowanymi z Donbasu, wylądowało 13 stycznia w Polsce.

Na wyjazd z Donbasu, ze względu na trwający tam konflikt z prorosyjskimi separatystami oraz zagrożenie życia lub zdrowia, zdecydowało się 178 osób. Ewakuowane zostały osoby polskiego pochodzenia posiadające Kartę Polaka (ew. spełniające kryteria jej otrzymania) lub mogące w inny, udokumentowany sposób potwierdzić swoje polskie pochodzenie – oraz ich najbliżsi członkowie rodziny. Większość ewakuowanych to rodziny z dziećmi, także kilkumiesięcznymi. Połowa z dorosłych ma wyższe wykształcenie, jest też grupa starszych osób.

W ramach ewakuacji odbyło się w sumie pięć rejsów, z czego trzy samoloty wystartowały z Charkowa przed południem, a dwa kolejne – po południu. Każdym z samolotów typu CASA może podróżować ok. 40 osób. Ostatnia faza operacji ewakuacji realizowana jest w pełnej współpracy z władzami ukraińskimi. Organizacją ich pobytu w Polsce zajmuje się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Władze nie zdradzały szczegółów operacji, tłumacząc się względami bezpieczeństwa. Przedstawiciele polskich władz mówili wcześniej, że Polacy z Donbasu zostaną przewiezieni do różnych ośrodków na terenie Polski, gdzie zaopiekują się nimi organizacje pozarządowe, a także przedstawiciele Urzędu ds. Cudzoziemców. Podczas trzech pierwszych miesięcy mają być dla nich organizowane kursy językowe, gdyż wielu z nich nie zna języka polskiego, ewentualnie kursy zawodowe, będą mieli zapewnioną opiekę zdrowotną, a dzieci zostaną objęte obowiązkiem szkolnym. W drugim etapie, zaplanowanym na kolejne trzy miesiące, ewakuowani będą przygotowywani do przeniesienia na miejsca stałego pobytu.

Przed ewakuacją Polaków z Donbasu na wschodniej Ukrainie uruchomiono specjalną infolinię, a do Charkowa zostali wysłani dodatkowi konsulowie. Za pomocą infolinii zainteresowani otrzymywali informacje o terminie wyjazdu i punktach zbornych. W momencie rozpoczęcia ewakuacji musieli posiadać przy sobie ważny paszport, dokumenty potwierdzające stan cywilny i wykształcenie, dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe lub uprawienia emerytalne i dokumentację medyczną. Pracownicy resortu spraw zagranicznych, którzy specjalnie przyjechali na Ukrainę, wyrabiali ewakuowanym wizy i Karty Polaka.

Według danych MSZ przed wybuchem konfliktu w regionie Donbasu żyło ok. 4 tys. osób polskiego pochodzenia; większość z nich opuściło zagrożone tereny. Ostatnio znajdowało się na nich około 400 osób, 178 z nich zostało

ewakuowanych. Ci, którzy pozostali, mają znajdować się pod opieką MSZ.

Na podstawie tvn24.pl, polskieradio.pl, pap.pl, kresy24.pl
Fot. http://msz.gov.pl

П'ять літаків з особами польського походження на борту, евакуйованими з Донбасу, приземлилися 13 січня в Польщі.

йовані – особи польського походження, що мають Карту поляка (чи відповідають критеріям для її отримання) або можуть представити документи про польське походження, та найближчі члени їхніх родин. Серед тих, хто виїхав, переважають сім'ї з дітьми, деяким із яких усього кілька місяців. Половина дорослих має вищу освіту, є також особи старшого віку.

У ході евакуації було здійснено загалом п'ять рейсів. Три літаки вилетіли з Харкова до обіду, два наступні – після. Кожним із літаків типу CASA, які перевозили евакуйованих, може подорожувати близько 40 осіб. Остання фаза евакуації реалізовується у співпраці з органами української влади. Організацією перебування поляків із Донбасу в Польщі займається Міністерство внутрішніх справ цієї держави.

Органи влади тримали в таємниці подробиці операції, пояснюючи це забезпеченням безпеки евакуйованих. Представники польської влади говорили раніше, що поляків із Донбасу перевезуть до різних осередків на території Польщі, де ними опікуватимуться громадські організації та представники Управління у справах іноземців. Протягом трьох перших місяців для них організують мовні курси, тому що багато осіб не знає польської мови, можливо, професійні курси, забезпечать медичний догляд, діти будуть ходити до школи. На другому етапі, запланованому на наступні три місяці, евакуйованих людей підготують до переселення на постійне місце проживання.

Перед евакуацією поляків із Донбасу на сході України створили спеціальну інфолінію, а до Харкова додатково виїхали консули. За допомогою інфолінії особи, зацікавлені у виїзді, отримували інформацію про час та пункти зборів. На момент початку евакуації вони повинні були мати при собі дійсний закордонний паспорт, документи про цивільний стан та освіту, про кваліфікацію або право на пенсію, медичну документацію. Працівники Міністерства закордонних справ РП, які спеціально приїхали в Україну, виробляли цим особам візи та Карты поляка.

Згідно з даними МЗС Польщі, перед початком конфлікту на Донбасі жило близько 4 тис. осіб польського походження. Більшість із них виїхала з території, де ведуться військові дії. Останнім часом там перебувало близько 400 осіб польського походження, 178 із них були евакуйовані. Тими, хто залишився, опікуватиметься МЗС Польщі.

За матеріалами tvn24.pl, polskieradio.pl, pap.pl, kresy24.pl
Фото: http://msz.gov.pl

Dzieci przesiedleńców otrzymały prezenty

Діти-переселенці отримали подарунки

W przededniu Bożego Narodzenia pedagodzy i psychologzy złożyli życzenia dzieciom z rodzin przesiedleńców krajowych.

Impreza «Noworoczna Feeria» odbyła się w Pałacu Młodzieży Uczniowskiej. Obecnych powitała pani kierownik Centrum Psychologii Praktycznej i Pracy Społecznej Wydziału Edukacji Łuckiej Rady Miejskiej Olga Matwijczuk i prezes Українського комітету ОМЕР, docent Wydziału Psychologii Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki Inesa Filippowa.

W czasie imprezy pedagodzy i psychologzy miasta, studenci WUN podsumowali akcję «Podaruj najlepszą zabawkę dziecku ze wschodu Ukrainy». W atmosferze wielkiej serdeczności studenci-wolontariusze euroklubu «Świat», który działa na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Wschodnioeuropejskiego, przeprowadzili warsztaty. Dzieciom z rodzin przesiedleńców wręczono ponad 700 prezentów. Zostały one zebrane przez pedagogów i przedszkolaków, uczniów, studentów i nauczycieli akademickich.

MW

Напередодні різдвяних свят педагоги та психологи привітали дітей із сімей внутрішніх переселенців.

Свято «Новорічна феєрія» відбулося в Палаці учнівської молоді. Присутніх привітали завідувач Центру практичної психології і соціальної роботи управління освіти Луцької міської ради Ольга Матвійчук та голова Українського комітету ОМЕР, доцент факультету психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Інеса Філіппова.

Під час заходу педагоги та психологи міста, студенти СЧУ підвели підсумки акції «Подаруй найкращу іграшку дитині зі сходу України». Із теплом у серці студенти-волонтери євроклубу «Світ», що діє на факультеті психології СЧУ, провели арт-майстерні для всіх охочих. Дітям із родин переселенців вручили понад 700 подарунків. Їх зібрали педагоги дошкільних закладів, дошкільнята та школярі, студенти та викладачі університету.

BM

Powroty Polaków z emigracji oraz statystyka Повернення поляків з еміграції та статистика

Z danych przedstawionych w projekcie rządowego Programu Współpracy z Polską Diasporą w latach 2015–2020 Ministerstwa Spraw Zagranicznych wynika, że w ostatnim dziesięcioleciu Polskę opuściły ponad 2 miliony osób.

Badaczka migracji prof. Grabowska-Lusińska, socjolog pracy w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej (SWPS) i ekspert Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, uważa, że do takich danych należy podchodzić z ostrożnością, bo są to tylko szacunki. – Nawet jeśli te 2 mln osób opuściły Polskę, wcale nie znaczy, że cały czas są poza krajem – przekonuje. Wyjaśnia, że po wejściu Polski do UE ludzie stali się bardziej mobilni i mogą być ciągle w ruchu – czasem wracają, potem znów wyjeżdżają.

– Nie znamy skali powrotów do Polski. Jest przecież swoboda przepływu pracowników. Osoby wyjeżdżające z Polski nie wymeldowują się stąd, a w krajach przyjmujących (np. w Wielkiej Brytanii) nie muszą się już rejestrować. Tak więc ludzie ci wymykają się statystykom – zwraca uwagę prof. Grabowska-Lusińska. Przyznaje, że dobrymi źródłami danych o strukturze i dynamice wyjazdów i powrotów może być spis powszechny oraz prowadzone co kwartał Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności.

Rozmówczyni PAP porównuje, że w czasach spisu powszechnego w 2002 r. z emigracji wracali w dużej mierze ludzie z lepszym wykształceniem i osiedlali się głównie w większych miastach. W ostatnich latach wygląda to nieco inaczej – ludzie częściej wracają do miejsc, z których wyjechali. – Jednak osoby te często nie mogą się odnaleźć na lokalnych rynkach pracy, dlatego decydują się na kolejne wyjazdy. W ten sposób trwają w cyrkulacji: wyjazd–powrót–wyjazd. Czas pobytu w krajach przyjmujących jednak wydłużył się ze względu na brak ograniczeń – opowiada socjolog.

Jak zaznacza, głównym motywem, który skłania Polaków do wyjazdów, jest praca, a kiedy osoby te opuszczają Polskę, często chcą do niej jeszcze wrócić i zostawiają sobie wszystkie opcje otwarte. – Jak to się ułoży z czasem, to już inna sprawa – wszystko zależy od tego, jak potoczą się losy, np. jak ludzie zorganizują

swoje gospodarstwa domowe i życie rodzinne – dodaje. Przyznaje, że najważniejsze powody powrotów to przede wszystkim te związane z rodziną (np. zobowiązania wobec partnerów, dzieci, starzejących się rodziców). Badaczka podkreśla, że ewentualne powroty zawsze są mniej masowe i mniej systematyczne niż wyjazdy, które nastąpiły w krótszym czasie, np. po otwarciu granic.

Grabowska-Lusińska zwraca uwagę na różne modele migracji. Tradycyjnymi wzorcami migracyjnymi były migracje osiedleńcze i migracje sezonowe. Teraz natomiast pojawiły się nowe modele migracji. Jednym z nich są migracje transnarodowe. – Człowiek żyje więc w dwóch krajach – pracuje w jednym kraju, ale ma silne więzi z krajem, z którego wyjechał: śledzi media, kulturę, myśli o powrocie i mógłby wrócić właściwie w każdej chwili – opisuje. Innym współczesnym modelem migracji jest też migracja płynna. Można o niej mówić w przypadku ludzi niezwiązanych mocno z danym państwem, którzy – zależnie od okoliczności – mogą pracować w różnych krajach.

Ludwika TOMALA, Polska Agencja Prasowa
Fot. Andrzej Hrechorowicz

Dani, przedstawieni Ministerstwem zagranicznych spraw Polski w projekcie urzędowej Programu współpracy z polską diasporą w latach 2015–2020 r., pokazują, że w ostatnim dziesięcioleciu Polacy zostawili w Polsce ponad 2 mln osób.

zwraca uwagę na to, że zgodnie z danymi z 2002 r. z emigracji powracali przeważnie ludzie z wyższym poziomem wykształcenia i osiedlali się w dużych miastach. W ostatnich latach wygląda to nieco inaczej – ludzie częściej wracają do miejsc, z których wyjechali. – Jednak osoby te często nie mogą się odnaleźć na lokalnych rynkach pracy, dlatego decydują się na kolejne wyjazdy. W ten sposób trwają w cyrkulacji: wyjazd–powrót–wyjazd. Czas pobytu w krajach przyjmujących jednak wydłużył się ze względu na brak ograniczeń – opowiada socjolog.

Dosлідниця зазначила, що основна причина, яка спонукає поляків виїжджати, – це праця. Коли вони покидають Польщу, то часто хочуть ще повернутися, тому залишають собі такі можливості. «Що насправді відбуватиметься з часом – це вже інше запитання. Усе залежить від того, як складеться життя, наприклад, як люди організують свій побут і сімейне життя», – додає вона. Найважливішими причинами повернення є, передусім, ті, які пов'язані з сім'єю (зокрема, зобов'язання перед партнерами, дітьми, старими батьками). Дослідниця зазначає, що повернення завжди менш масові та менш систематичні, ніж виїзди, які відбулися за короткий час, наприклад після відкриття кордонів.

Професор Грабовська-Лусінська звертає увагу на різні моделі міграції. Традиційними формами міграції були виїзди, що передбачали переселення в іншу країну на постійне місце проживання, та сезонні міграції. Тепер з'явилися нові моделі міграції. Одна з них – транснаціональні міграції. «Людина живе у двох країнах. Працює в одній країні, але має тісні зв'язки з країною, з якої виїхала: слідує за інформацією в засобах масової інформації, культурою, думає про повернення і може повернутися в будь-який момент». Інша сучасна модель міграції – плавна міграція. Йдеться про неї тоді, коли люди не пов'язані міцно з однією державою й, залежно від обставин, можуть працювати в різних країнах.

Людвіка ТОМАЛА, Польська агенція преси
Фото Анджая Грегоровича

Migranci na rynku pracy

W 2014 r. wskutek wojny na wschodzie Ukrainy aktywizowały się migracje na rynku pracy: jedni szukają szczęścia w innych regionach kraju, inni wyjechali za granicę, w tym do sąsiedniej Polski.

Dyrektor Łuckiego Miejskiego Centrum Zatrudnienia Eduard Nejmark powiedział, że 210 przedsiębiorców ze wschodu Ukrainy zarejestrowało się w tej instytucji. 53 osoby już zostały zatrudnione, 10 osób na razie się uczy, 3 przedsiębiorców dostało pracę czasową, a 1 osoba otrzymała pomoc pieniężną. Niektórzy z nich założyli swój biznes.

Aneksja Krymu i agresja Rosji na wschodzie Ukrainy wpłynęła negatywnie na życie zarówno uciekinierów, jak i wymuszonych przesiedleńców. W 2014 r. znacznie wzrosła liczba osób, których taka sytuacja zmusiła do zmiany życiowych planów i szukania pracy w Polsce. Konsul Michał Bogdanowicz poinformował, że w 2013 r. Konsulat Generalny RP w Łucku wydał około 38 tys. wiz z prawem do pracy w RP. Natomiast w 2014 r. wydano około 66 500 takich dokumentów. Konsul również dodał, że 827 obywateli Ukrainy znajdowało się w otwartych w Polsce ośrodkach dla obcokrajowców i korzystało z pomocy socjalnej w czasie pobytu w Rzeczypospolitej poza ośrodkami.

Także na Wołyniu pracują obcokrajowcy, chociaż niewątpliwie jest ich o wiele mniej w porównaniu do liczby wyjeżdżających z Ukrainy w poszukiwaniu pracy.

Według służby prasowej Zarządu Państwowej Służby Migracyjnej w Obwodzie Wołyńskim na Wołyniu zarejestrowano 2 777 migrantów (dane

z dnia 1 grudnia 2014 roku). Na stałe na terenie obwodu mieszka 2446 migrantów, czasowo – 331, są również 32 osoby nielegalne.

W Wołyńskim Obwodowym Centrum Zatrudnienia poinformowano, że w 2014 r. przedsiębiorstwa, biura i organizacje obwodu starały się o zezwolenia na zatrudnienie dla 48 obcokrajowców. Są to osoby z Polski (13), Turcji (7), Niemiec (6), Słowacji (5), Białorusi (4), Litwy (3) oraz Armenii, Danii, Indii, Kazachstanu, Chin, Macedonii, Mołdawii, Holandii, Francji i Rosji. Równocześnie w Obwodowym Centrum Zatrudnienia poinformowano, że najwięcej obcokrajowców zatrudnia przedsiębiorstwo w Nowo Wołynsku – Sp. z o.o. «Kronospan UA». Jest to jeden z największych na Ukrainie producentów materiałów płytowych z drewna. 44 obcokrajowców zajmuje tu stanowiska kierownicze lub są specjalistami; pozostali to kucharze, mechanicy do naprawy maszyn leśnych i mechanicy urządzeń do obróbki drewna.

Niektórzy obcokrajowcy przyjeżdżają na Wołyn ze swoim kapitałem i osiągają sukces w biznesie, tworząc nowe miejsca pracy. Są też tacy, którzy wprowadzają nowe technologie w różnych branżach przemysłu. Na Wołyniu pracują także obcokrajowcy, którzy nie są zarejestrowani w Centrum Zatrudnienia.

Maja GOŁUB

Мігранти на ринку праці

Протягом 2014 р. внаслідок війни на сході України посилилися міграції на ринку праці: одні шукають щастя в інших регіонах країни, другі – за її межами, зокрема в сусідній Польщі.

Директор Луцького міського центру зайнятості Едуард Неймарк розповів, що 210 переселенців зі сходу України стали на облік у цій інституції. 53 особи вже працевлаштовані, 10 – проходять навчання, 3 – пішли на тимчасові роботи, 1 – отримує одноразові виплати. Дехто з переселенців уже відкрив свій бізнес.

Анексія Криму та агресія Росії на сході України позначилися негативно не тільки на життєвій ситуації біженців та вимушених переселенців. У 2014 р. також значно збільшилася кількість тих, хто шукав роботи в Польщі. За інформацією, наданою консулом із візових питань Міхалом Богдановичем, у 2013 р. в Генеральному консульстві РП у Луцьку видали близько 38 тис. віз, які дозволяють працювати на території Республіки Польща. Натомість у 2014 р. було видано близько 66 500 таких віз. Консул також додав, що 827 громадян України перебували в Польщі у відкритих центрах для іноземців та користувалися соціальною допомогою на перебування поза центрами.

Чимало іноземців працює й на Волині, хоча, звичайно, їх значно менше, ніж тих, котрі виїжджають з України в пошуках роботи.

За інформацією прес-служби управління Державної міграційної служби у Волинській області, на Волині зареєстровано 2 777 мігрантів (станом на 1 грудня 2014 р.). Постійно про-

живають на території області 2 446 мігрантів, тимчасово – 331, також є 32 нелегальні мігранти.

У Волинському обласному центрі зайнятості повідомили, що у 2014 р. підприємствам, установам та організаціям області видали дозволи на працевлаштування 48 іноземних громадян. Це люди з Польщі (13), Туреччини (7), Німеччини (6), Словаччини (5), Білорусі (4), Литви, (3), а також Вірменії, Данії, Індії, Казахстану, Китаю, Македонії, Молдови, Нідерландів, Франції та Росії. В обласному центрі зайнятості зазначили, що найбільше іноземців працевлаштовує підприємство з міста Нововолинськ – ТОВ «Кроноспан УА». Це один із найбільших в Україні виробників плитних матеріалів на основі деревини. 44 іноземці займають тут посади керівників, спеціалістів та службовців, 4 – працюють за робітничими професіями (кухарем, слюсарем із ремонту лісозаготівельного устаткування, наладжувальником деревообробного устаткування).

Деякі іноземці на Волині приїжджають із своїм капіталом та успішно працюють, створюючи нові робочі місця. Інші впроваджують нові технології в різні галузі виробництва. Є й такі, яких немає на обліку в центрах зайнятості.

Мая ГОЛУБ

Telewizja mojego regionu

Телебачення мого краю

8 stycznia 1995 roku został nadany pierwszy program państwowej telewizji w Równem.

Rówieńska Państwowa Spółka Obwodowa Radia i Telewizji, jest ważnym głosem lokalnej społeczności i pracujących tam dziennikarzy oraz porusza sprawy dotyczące nie tylko regionu, ale również ogólnonarodowe. Łączy i jednoczy ludzi różnych narodowości, poglądów i wyznań.

Historia radia na Rówieńszczyźnie sięga jeszcze lat dwudziestych ubiegłego wieku, kiedy książęta Lubomirscy wybudowali w Równem elektrownię. W owym czasie, audycje radiowe nadawane były z Lublina. Informacje o tym można znaleźć, na przykład, w czasopiśmie «Wołyń» z dnia 1 stycznia 1939 r. Dzieje polskiego okresu rozwoju radia na Rówieńszczyźnie były krótkie. Wraz z nadejściem we wrześniu 1939 r. sowietów, zostało włączone propagandowe radio komunistyczne. Później przyszła zmiana i nadawało radio niemieckie.

Po powrocie «drugich sowietów» znów zabrzmiały słowa «Говорит Ровно!» (z ros. «Nadaje Równel!»). Budynek, obecnie położony przy ulicy 16 Lipca 49/51, stał się pierwszą siedzibą tej ważnej dla regionu instytucji. Charakterystyczną cechą tego okresu była całkowita cenzura.

Nowe pomysły i osiągnięcia pojawiły się po zdobyciu przez Ukrainę niepodległości. Rówieńska Państwowa Spółka Obwodowa Radia i Telewizji zaczęła nadawać programy telewizyjne w 1995 roku. Początkowo były to krótkie transmisje; obecne programy są nadawane całodobowo.

Telewizja nadaje m.in. ciekawe programy z zakresu historii i krajoznawstwa. Historię Wołynia bada twórcza grupa projektu «Tak było» na czele z Oleksijem Buchało. Wiele programów zostało poświęconych społeczności polskiej w Równem. Twórcza grupa projektu stała się podstawą do założenia działu dokumentalistyki. Do naukowo-educacyjnych programów zaliczamy projekty «Wędrowniki» i «W poszukiwaniu legend», które są unikalnym przewodnikiem po regionie. Wraz z lokalnymi krajoznawcami twórcza grupa projektów pokazała wiele oryginalnych tras turystycznych, które stały się podstawą do stworzenia międzyobwodowego programu turystycznego «Wołyń historyczny». Dużą popularnością cieszy się audycja «Sam na

sam», do której dziennikarze zapraszają ciekawych rozmówców. Ponadto, telewizja nadaje naukowe, sportowe, społeczno-kulturalne, psychologiczne i inne programy.

Z okazji 20. rocznicy założenia Telewizji Rówieńskiej, całemu Zespołowi życzymy nowych osiągnięć twórczych, realizacji wszystkich pomysłów, żeby wykonana praca zawsze była dla Was przyjemnością, a odbiorcy byli Wam za to wdzięczni. Niech w Nowym Roku towarzyszą Wam sukcesy, a projekty i wywady będą ciekawe, rzeczowe i przekonujące. Zgody i pokoju naszej Ukrainie, Wam i Waszym Rodzinom w 2015 roku!

Rówieńska Państwowa Spółka Obwodowa Radia i Telewizji jest jednym ze współorganizatorów Międzynarodowego Festiwalu Programów Telewizyjnych i Radiowych «Kalinowe mosty». Jego organizatorami są też Olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce, Olsztyńska Telewizja Publiczna i Radio Olsztyn. Na międzynarodowych i krajowych festiwalach radia i telewizji przez ostatnie 5 lat Rówieńska Telewizja zdobyła ponad 50 prestiżowych nagród, co świadczy o wysokiej kompetencji zespołu.

Jarosław KOWALCZUK

8 січня 1995 року вийшла перша програма Рівненського державного телебачення.

Рівненська державна телерадіокомпанія, що вже давно стала народною, висвітлює насути проблеми не з погляду столиці, а через переконання місцевих журналістів. Її го-

Друзі, дозвольте привітати Вас із 20-річчям створення Рівненської ОДТРК, побажати нових творчих здобутків, здійснення всіх задумів, щоб виконана робота приносила задоволення, а телеглядачі і радіослухачі були Вам за це вдячні. Нехай журналістська вдача ніколи Вас не полишає в Новому році, а Ваші проекти і репортажі будуть цікавими, змістовними і переконливими. Миру і спокою Україні, Вам і Вашим родинам у 2015 році!

лос чути далеко за межами Рівненщини, він об'єднує людей різних за національністю та віросповіданням.

Історія радіомовлення на Рівненщині починалася ще в далеких 20-х рр. минулого століття, коли князі Любомирські побудували в Рівному «електровню». Радіомовлення транслювалося з Любліна. Інформацію про це можна знайти, наприклад, у часописі «Волинь» за 1 січня 1939 р. Історія польського періоду радіомовлення на Рівненщині була короткою. Із приходом у вересні 1939 р. радянської влади почало діяти нове пропагандистське кому-

ністичне радіо. Його вже незабаром замінило німецьке мовлення.

Із поверненням «других советів» знову пролунали слова «Говорит Ровно!» Будинок, що нині розташований на вулиці 16 Липня, 49/51, став першим «помешканням» важливої суспільно-політичної та культурної інституції краю. Характерною рисою того періоду була тотальна цензура.

Нові задуми, ідеї, досягнення з'явилися після здобуття Україною незалежності. Рівненська ОДТРК розпочала телевізійне мовлення в 1995 р. Починалося все з півтори години ефіру, сьогодні ведеться цілодобове мовлення.

Серед передач – багато цікавих історичних та краєзнавчих. Історію Волині досліджує, зокрема, творча група проекту «Так було» на чолі з Олексієм Бухалом. До речі, багато випусків було присвячено польській громаді Рівненщини. Творча група проекту стала базою для створення відділу документалістики. Серед науково-просвітницьких програм – проекти «Мандри» та «У пошуках легенд», які стали унікальними путівниками територією краю. Разом із місцевими краєзнавцями творча група проектів проклала чимало оригінальних маршрутів, які були взяті за основу при формуванні міжобласної туристичної програми «Волинь історична». Завжди актуальна програма – «Один на один», на яку журналісти запрошують цікавих співрозмовників. Окрім того, в арсеналі телеканалу РТБ – наукові, спортивні, соціально-культурні, психологічні, кулінарні та інші передачі.

Рівненська обласна державна телерадіокомпанія – один зі співorganizatorів Міжнародного фестивалю телевізійних і радіопрограм «Калинові мости». Серед його організаторів – Ольштинський відділ Об'єднання українців у Польщі, Ольштинське громадське телебачення та радіо «Ольштин». На міжнародних і всеукраїнських фестивалях телерадіопрограм за останні 5 років Рівненська ОДТРК здобула понад 50 престижних відзнак, що свідчить про високий творчий потенціал колективу.

Ярослав КОВАЛЬЧУК

Grudniowe czytanie «Pana Tadeusza»

W Szkole Polskiej w Kowlu przed kolejną rocznicą urodzin Adama Mickiewicza rozbrzmiały strofy jego wielkiego poematu epickiego «Pan Tadeusz», wydane 280 lat temu w Paryżu.

Uczniowie szkoły wraz ze swoim nauczycielem recytowali wybrane przez siebie fragmenty polskiej epopei narodowej. Oczywiście wszyscy usłyszeli «Inwokację», fragmenty koncertu Jankiela, epilogu, opisu dworu w Soplicowie, spotkania Tadeusza z Zosią, opisu zamku i poloneza.

Wszyscy obejrzeli także prezentację o bohaterach «Pana Tadeusza» – historycznych i fikcyjnych oraz fragmenty filmu w reżyserii Andrzeja Wajdy: wkroczenie wojsk napoleońskich oraz fragment pokazujący polonez – tańczony przed dworem w Soplicowie.

Nauczyciel przybliżył treść utworu, bohaterów, główne wątki, i budowę poematu. Po wspólnym zdjęciu wszyscy obiecali sobie, że za rok znowu w Kowlu zabrzmiały piękne słowa pisane przez polskiego wieszczę już ponad 280 lat temu.

W wieczornicy poświęconej Mickiewiczowi uczestniczyli uczniowie i młodsi, i dorośli, przeważali jednak recytatorzy dojrzałości, co świadczyć może za tym, że «Pana Tadeusza» czyta się lepiej już po kilkudziesięciu latach życia.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel delegowany do pracy dydaktycznej za granicę
przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą

Грудневі читання «Пана Тадеуша»

У Польській школі в Ковелі напередодні дня народження Адама Міцкевича зазвучали уривки з його епічної поеми «Пан Тадеуш», опублікованої 280 років тому в Парижі.

Учні разом зі своїм учителем декламували вибрані частини польського народного епосу. Звичайно, всі почули «Інвокацію», фрагменти концерту Янкеля, епілогу, зустрічі Тадеуша та Зосі, опис замку, двору в Соплиціві й полонезу.

Усі присутні подивилися презентацію про героїв «Пана Тадеуша», історичних та вигаданих, та уривки з фільму режисера Анджея Вайди – вторгнення армії Наполеона і фрагмент, де показаний полонез, який танцювали перед двором у Соплиціві.

Учитель пояснив зміст твору, розповів про персонажів, основні сюжетні лінії та побудову поеми. Після того, як присутні сфотографувалися разом, вони пообіцяли, що наступного року в Ковелі знову зазвучать прекрасні слова, написані польським поетом.

У вечорі, присвяченому Міцкевичу, брали участь молодші та старші учні, однак переважали дорослі читці, що свідчить про те, що «Пана Тадеуша» легше читати, маючи за плечима кілька десятків років життя.

Віслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови, скерований в Україну
Осередком розвитку польської освіти за кордоном

Informacje Lubelskie

■ Nowy Rok 2015-sty Lublinianie powitali na ogół we własnym gronie rodzinnym w swych mieszkaniach lub u znajomych. Od kilkunastu lat «modne» są także koncerty sylwestrowo-noworoczne na «otwartej przestrzeni», słowem na miejskich placach lub centralnych ulicach. W Lublinie na terenie miasta ustawiono 4 duże sceny, na których koncertowały zespoły lokalne, a uczestniczyło na widowni, wiele tys. mieszkańców. Pogoda dopisała. Było względnie ciepło, bez wiatru i opadów deszczu lub śniegu.

■ Nałęczów – najstarsze polskie uzdrowisko, które leczy serce i choroby układu krążenia, powitał 2015 rok «na sportowo», jubileuszowym, bo 20-stym biegiem «Nałęczów – Sao Paulo». 148 osób z Polski i Ukrainy wystartowało o godzinie 23.55 w dniu 31 grudnia 2014 roku, aby zakończyć bieg po północy, a więc już w styczniu 2015 roku. Trasa przebiegała częściowo ulicami Nałęczowa, a częściowo drogami podmiejskimi. W sumie bieg «zaliczył» 6 kilometrów, który wygrali Ukraińcy. Pierwszy w czasie 17 minut i 33 sekund, zameldował się na mecie Andrij Starżyński, drugi, po upływie dalszych dwóch sekund Bohdan Semenowicz, a trzeci, po upływie kolejnej jednej sekundy, Siergij Rybak. Pierwszy Polak z Wronowa Sylwester Lepiarz, zameldował się na mecie jako 4-ty z czasem 18 minut i 5 sekund. Wśród Pań bezkonkurencyjna okazała się Lilia Fiskowicz z Polski. Polka Agnieszka Janasiak z Olimpii Poznań była druga, trzecia Ukrainka Daria Michajłowicz.

■ W 2015 roku na każde dziecko przebywające w przedszkolu niepublicznym rodzice otrzymają od lubelskiego Ratusza 400 złotych, a za dziecko w przedszkolu uspołecznionym, zwanym «Klubem Malucha» 200 złotych. Pomoc – od marca. Ratusz ma nadzieję, że to «ożywi» urodzenia dzieci, bo, mimo pewnej poprawy w minionym 2014 roku, nadal panuje niż demograficzny.

■ W Lubelskiem «istną plagą» były w okresie kilku lat, «wiwaty» fajerwerków i sztucznych ogni, rzucane w miastach, osiedlach oraz na wsi na powitanie Nowego Roku. Do szpitali zgłaszali się potem młodzi ludzie z licznymi oparzeniami, a nawet urwanymi palcami. W tym roku owa feeria «ogni» była umiarkowana. Rok 2015 witano «oszczędnie». Groziły bowiem duże kary, a wiwaty z reguły ograniczono do sylwestrowej nocy. Zalecono rezygnację w tym czasie ze spacerów z psami. Niektóre zwierzęta bowiem, boją się panicznie huk i bardzo to przeżywają.

■ Na przełomie starego i nowego roku, duchowni z parafii odwiedzają swych parafian z «kolędą». O ile mieszkaniacze się zgodzi przychodzi do niego z modlitwą, błogosławieństwem domu oraz rozmową z domownikami. Prowadzona jest także, oczywiście nieobowiązkowa, zbiórka pieniędzy na potrzeby kościoła. Np. w Lublinie zbiera się fundusze na budowę kościoła przy ulicy Gęsiej. Jest tam 6 tys. wiernych, przeważnie młode małżeństwa, którzy chcą mieć swój dom modlitwy w bliskim zasięgu, bo do najbliższego kościoła, muszą chodzić daleko. Kolęda w Lubelskiem potrwa do końca stycznia.

■ W Święto Trzech Króli, 6 stycznia, wielobarwny tłum ludzi, w którym zazwyczaj jest nie trzech lecz wielu królów, przemierza w tradycyjnym orszaku miasta i miasteczka. A to dla upamiętnienia hołdu złożonego przez trzech królów, małej dziecinie – Jezusowi, w skromnej stajence w Betlejem, Boga w ludzkiej postaci. Obdarowali oni złotem, kadzidłem i mirą. W Lublinie orszak rozpoczęło wspólne kolędowanie u podnóża Zamku Lubelskiego, by udać się do Archidiecezji na modlitwę. Uroczyste orszaki były w Chełmie, Kazimierzu Dolnym nad Wisłą, Kraśniku i wielu innych miejscowościach.

■ Kierowcy w Polsce powitali Nowy Rok 2015 w dobrych nastrojach, bowiem staniało paliwo. O ile w ubiegłym roku tej porze litr benzyny 95-octanowej kosztował prawie 6 złotych, to obecnie można go kupić za nie wiele ponad 4 złote. I tendencja obniżki ceny utrzymuje się.

■ W Zamościu można oglądać «szachy świata», bo jest to jedyna tego typu kolekcja szachów na świecie. Należy do Zamościanina Andrzeja Czochry, który zbiera szachy od kilkunastu lat. W kolekcji ma 230 zestawów z każdego zakątka świata: z Peru i Mongolii, Meksyku, Turcji, Niemiec, Japonii, Malezji, Chin, USA i oczywiście z Polski. Wśród szachów Pana Czochry są prawdziwe perełki, jak np. figurki z chleba, wykonane z lawy wulkanicznej, drzewa sandałowego, kryształu, śrubek, z czekolady, czy kamienne szachy Majów, a także piratów z Karaibów. Andrzej Czochra zamierza utworzyć w Zamościu Muzeum Szachów.

■ Przykrym akcentem rozpoczął się Nowy Rok w polskiej służbie zdrowia. W wyniku sporu lekarzy z ministrem zdrowia zostało zamkniętych na kilka pierwszych dni stycznia wiele przychodni zdrowia. W Lubelskiem praktycznie co trzecia przychodnia była zamknięta. Na szczęście doszło do porozumienia lekarzy z ministrem i od 8 stycznia są już otwarte wszystkie przychodnie zdrowia.

■ W końcu 2014 roku funkcjonariusze Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej «odprawili» 12-milionowego podróżnego, który przekroczył granicę Polski, w przejściach granicznych obsługiwanych przez NOSG, znajdujących się na terenie woj. lubelskiego. «Jubilatką» okazała się na przejściu w Dorohusku wjeżdżająca do Polski Ukrainka. Od komendanta oddziału płk. Andrzeja Kalińskiego otrzymała okolicznościowy upominek.

■ Most na rzece Bug na przejściu granicznym w Terespolu został przebudowany i starannie odremontowany. Dzięki temu, mogą po nim przejeżdżać pociągi o masie przewożonego towaru większej niż dotąd o 12 ton w wagonie. Przebudowa mostu kosztowała 24 mln złotych. A przez tę granicę polsko-białoruską przewozi się ciężkie ładunki: węgiel, ropę naftową, tarcicę oraz samochody, głównie osobowe, ale i ciężarowe. Most na Bugu został wyposażony o nowe oświetlenie, pomosty oraz siatki zabezpieczające. Zwiększy się szybkość jazdy pociągów, pasażerskich do 100 kilometrów, a towarowych do 80. Most w Terespolu jest jednym z 18 mostów granicznych w Polsce.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

■ Новий 2015-й рік любліняни зустрічали переважно в сімейному колі у власних помешканнях або в знайомих. Протягом кільканадцяти років у Польщі «модно» організовувати також новорічні концерти просто неба, тобто на міських площах і центральних вулицях. У Любліні було встановлено чотири великі сцени, на яких виступали місцеві колективи, а глядачами стали тисячі жителів. Погода цьому сприяла: було відносно тепло, без вітру, дощу та снігу.

■ Наленчув, найстаріша польська здравниця, в якій лікують серце та серцево-судинні захворювання, відсвяткував 2015-й рік по-спортивному. Тут відбувся 20-й пробіг «Наленчув–Сао-Паоло». 148 осіб із Польщі та України стартували о 23.55 31 грудня 2014 р., щоб фінішувати на дистанції вже після опівночі, тобто 1 січня 2015 р. Траса частково пролягала вулицями Наленчова, а частково – приміськими дорогами. Загалом її довжина становила 6 км. Перемогу здобули українці. Першим із результатом 17 хвилин 33 секунди фінішував Андрій Старжинський, другим, через дві секунди, прибіг Богдан Семенович, а третім, ще через секунду, Сергій Рибак. Перший поляк, Сильвестр Лепаж із Вронова, фінішував четвертим із результатом 18 хвилин 5 секунд. Серед жінок поза конкуренцією була Лілія Фіскович із Польщі. Полька Агнешка Янасяк з «Олімпії» (Познань) виявилася другою, а третьою завершила дистанцію українка Дар'я Михайлович.

■ У 2015-му році на кожну дитину, що перебуває у приватному дитсадку, батьки отримають від Люблінської міськради 400 злотих, а на дитину в громадському садочку, який називають «Клубом малюка», – 200 злотих. Допомогу надаватимуть від березня. Міськрада має надію, що це «пожвавить» народження дітей, оскільки, незважаючи на певне поліпшення у 2014 р., демографічний спад надалі триває.

■ На Люблінщині справжньою бідою впродовж останніх років були феєрверки та салюти, які запускали в містах, мікрорайонах та селах із нагоди Нового року. До лікарень зверталися молоді люди з численними опіками та навіть відірваними пальцями. У цьому році така феєрія була поміркованою. 2015-й рік вітали заощадливо, адже за феєрверки передбачалися високі штрафи, а салюти можна було запускати лише в новорічну ніч. У цей період влада рекомендувала також відмовитися від прогулянок із собаками, адже деякі з них панічно бояться шуму.

■ На зламі старого й нового року представники духовенства відвідують своїх парафіян із колядою. Якщо жителі погоджуються, то священники приходять до них із молитвами, благословеннями для дому та розмовами з тими, хто в ньому живе. Проводиться також збирання добровільних пожертвувань на потреби костелу. Наприклад, у Любліні збирали кошти на будівництво костелу на вулиці Генсій. Там проживає 6 тис. вірян, переважно молоді подружжя, котрі бажать мати свій дім молитви поряд, оскільки до найближчого костелу змушені ходити далеко. Коляда на Люблінщині триватиме до кінця січня.

■ У Свято трьох королів, 6 січня, багатobarвний натовп людей, у якому, зазвичай, більше, ніж три королі, бере участь у традиційній ході містами та містечками. Робиться це для вшанування жертви, складеної в скромній стайні у Віфлеємі трьома королями малій дитині, Ісусові, Богові в людській подобі. Вони обдарували його золотом, кадилом і миром. У Любліні хода розпочалася зі спільного колядування біля підніжжя Люблінського замку, після чого пройшла до Архикафедрального собору на молитву. Урочистою ходою 6 січня пройшли мешканці Холма, Казімежа Дольного, Красніки та інших населених пунктів.

■ У Польщі з добрим настроєм зустріли новий 2015-й рік водії. Причина – подешевшало пальне. Якщо в минулому році в цей період літр 95-октанового бензину коштував майже 6 злотих, то нині його можна купити трохи дорожче, ніж за 4 злотих. І тенденція зниження ціни утримується.

■ У Замості можна оглянути «шахи світу», оскільки тут є єдина такого типу колекція шахів. Вона належить місцевому жителю Анджеєві Чохрі, котрий колекціонує шахи вже кільканадцять років. У колекції він має 230 комплектів із кожного куточка світу: з Перу, Монголії, Мексики, Туреччини, Німеччини, Японії, Малайзії, Китаю, США та, звичайно, Польщі. Серед шахів Чохри – справжні перлини, наприклад, фігурки з хліба, а також виконані з вулканічної лави, сандалового дерева, кришталю, шурупів, шоколаду, навіть кам'яні шахи Майя, а ще – шахи піратів із Карибського моря. Анджей Чохра має намір створити в Замості музей шахів.

■ Із прикритим акцентом розпочався новий рік для польської служби охорони здоров'я. У результаті суперечки лікарів із міністром охорони здоров'я на кілька перших днів січня було закрито багато поліклінік. Наприклад, на Люблінщині було закрито практично кожну третю. На щастя, лікарі з міністром дійшли до порозуміння і з 8 січня вже було відкрито всі поліклініки.

■ Наприкінці 2014 року працівники Надбужанського відділення прикордонної служби пропустили через кордон 12-мільйонного мандрівника. До уваги брали всіх, хто перетнув кордон Польщі на польсько-українських прикордонних переходах у Люблінському воєводстві. «Ювілейною» на переході в Дорогуську виявилася українка, що в'їжджала до Польщі. Від коменданта відділення, полковника Анджея Калінського вона отримала пам'ятний сувенір.

■ Міст через Буг на прикордонному переході в Тересполі перебудували та відремонтували. Завдяки цьому ним можуть проїжджати потяги з масою товару більшою на 12 тонн у кожному вагоні. Перебудова мосту коштувала 24 млн злотих. Через цей польсько-білоруський кордон перевозять важкі вантажі: вугілля, нафту, дерево та автомобілі, переважно легкові, а також вантажні. Міст через Буг обладнали новим освітленням, помостами та безпечними сітками. Ремонт дозволив збільшити швидкість руху потягів: пасажирських до 100 км/год, а товарних до 80 км/год. Міст у Тересполі – один із 18 прикордонних мостів у Польщі.

Адам ТОМАНЕК

CyberBerkut zaatakował Bundestag

Проросyjsка група хакерів заatakowała stronę парламенту i канцлера Niemiec.

Hakerzy wydali oświadczenie, że blokada stron (www.bundeskanzlerin.de, www.bundestag.de) jest związana z poparciem jakie okazuje niemiecki rząd władzom w Kijowie.

CyberBerkut został utworzony tuż po tym, jak po rewolucji na Ukrainie zostały rozwiązane milicyjne oddziały «Bierkut», które uczestniczyły w pacyfikacji protestów na kijowskim Majdanie. Anonimowi członkowie tej organizacji nie ukrywają swoich wyraźnie prokremlowskich nastrojów i twierdzą, że są powołani do walki z «neofaszystami i nacjonalistami rządzącymi na Ukrainie».

CyberBerkut kilkakrotnie przeprowadzał ataki na ukraińskie portale rządowe i blokował stronę Centralnej Komisji Wyborczej w trakcie prezydenckich wyborów na Ukrainie. Grupa odpowiada za ataki na witrynę internetową głównego sztabu NATO, a również stron niektórych europejskich polityków. W sierpniu 2014 roku aktywiści z prorosyjskiego CyberBerkutu zaatakowali stronę prezydenta RP i Giełdy Papierów Wartościowych. Zażądali wtedy «wycofania polskich najemników na Ukrainie».

Rzeczpospolita

«КіберБеркут» атакував Бундестаг

Проросійська група хакерів атакувала Інтернет-сторінки парламенту й канцлера Німеччини.

Хакери заявили, що блокада Інтернет-сторінок (www.bundeskanzlerin.de, www.bundestag.de) пов'язана з підтримкою, яку надає німецький уряд владі в Києві.

«КіберБеркут» створено одразу після того, як в результаті революції в Україні був розформований спецпідрозділ «Беркут», який брав участь у придушенні протестів на Майдані. Анонімні члени цієї організації не приховують своїх виразних прокремлівських настроїв i вважають, що їхнє покликання – боротьба з «неофашистами та націоналістами, які правлять в Україні».

«КіберБеркут» кілька разів атакував українські урядові портали та блокував Інтернет-сторінку Центральної виборчої комісії під час президентських виборів в Україні. Група відповідає за атаки на сайти головного штабу НАТО, а також Інтернет-сторінок деяких європейських політиків. У серпні 2014 р. активісти проросійського «КіберБеркуту» атакували веб-сторінки президента Республіки Польща й Ринку цінних паперів. Тоді вони вимагали «відкликання польських найманців з України».

Rzeczpospolita

Rosomaki, Gromy, Raki. Superbroń z polskich fabryk

Na sprzęt z polskich fabryk i inwestycje modernizacyjne armia wydała w zeszłym roku niemal 8 mld zł.

Do 2022 r. wojsko zainwestuje w nową broń kolejne 100 miliardów złotych. Sporą część tej sumy zainkasuje zbrojeniówka.

Krajowy przemysł, choć słabszy od zachodnich koncernów zbrojeniowych, ściga świat. Radiolokacja, cyfrowa łączność, transportery Rosomak i sprzęt optoelektroniczny, broń artyleryjska ze Stalowej Woli i przeciwlotnicze zestawy Grom z Meska to dziś hity zbrojeniówki.

Przenośne zestawy rakietowe Grom i badawczo wdrożeniowy podwarszawski Telesystem, zyskały sławę skutecznych, «polskich stingerów» po konflikcie gruzińskim. Niedawno partię wyrzutni i rakiet kupiła Litwa. Zamówienie na kilkadziesiąt zestawów negocjują Amerykanie.

Mimo, że od ponad dekady robimy w siemianowickich zakładach «Rosomak»S.A., jeden z najlepszych w armiach NATO kołowych transporterów opancerzonych – nie potrafiliśmy hitowego produktu, sprawdzonego w operacji afgańskiej, przekuć w przebój eksportowy. Na razie korzysta więc armia: do końca 2018 r. śląska firma dostarczy wojsku w sumie ponad tysiąc pojazdów – w tym ponad 300 unowocześnionych, z poprawkami wynikającymi z afgańskich doświadczeń bojowych i w specjalistycznych wersjach.

www.ekonomia.rp.pl

«Росомахи», «Громи», «Раки». Супер-зброя, вироблена на польських заводах

На обладнання, вироблене на польських заводах, та інвестиції в модернізацію польська армія в минулому році витратила майже 8 млрд złotych.

До 2022 р. військо інвестує в нову зброю ще 100 млрд złotych. Велику частину цієї суми буде витрачено на військову промисловість.

Польська військова промисловість, хоча й слабша від західних збройних концернів, наздоганяє світову. Радіолокація, цифровий зв'язок, транспортери «Росомахи», електронно-оптичне обладнання, артилерійська зброя зі Стальної Воли, а також переносні зенітно-ракетні комплекси «Grom» (продукція заводу «Mesko») – це сьогоднішні хіти військової промисловості.

Комплекс «Grom» та дослідницький підваршавський «Telesystem» здобули славу ефективних польських переносних зенітно-ракетних комплексів після грузинського конфлікту. Незодавно партію пускових установок і ракет купила Литва. Нині ведуться переговори з американцями про замовлення кількох десятків комплексів.

Незважаючи на те, що понад десять років на заводі «Rosomak» у Семяновіцах-Шльонських виробляють один із найкращих колісних бронетранспортерів на території НАТО, поляки так і не зробили лідером експорту хітовий продукт, перевірений в афганських операціях. Поки що ним користується армія: до кін-

2014 | NATO SCOPE

ця 2018 р. завод доставить війську загалом понад тисячу екземплярів, зокрема понад 300 осучаснених, зі змінами, внесеними з урахуванням афганського бойового досвіду, а також спеціалізованих версій.

www.ekonomia.rp.pl

Szczecin: korpus NATO podnosi swoją gotowość bojową

Wielonarodowy Korpus Północno-Wschodni przygotowuje się do podniesienia gotowości bojowej, którą ma osiągnąć w 2016 roku. W tym roku liczbą personelu stacjonującego w Koszarach Bałtyckich w Szczecinie wrośnie dwukrotnie dzięki przystąpieniu nowych państw – mówi podpułkownik Wojciech Wiśniewski: Dołączą do nas kolejne państwa: Grecja, Francja, Wielka Brytania, Turcja, Holandia oraz Hiszpania. Pozostałe kraje, które już są członkami Korpusu, zwiększają swoją kontrybucję czyli ilość personelu.

Kolejnym zadaniem przed żołnierzami jest uczestnictwo w największych w historii NATO ćwiczeniach «Comapct Eagle 2015», które odbędą się w listopadzie na poligonach w Zegrzu i Mińsku Mazowieckim – dodaje Wojciech Wiśniewski.

Informacyjna Agencja Radiowa

Щецин: Корпус НАТО посилює свою бойову готовність

«Багатонаціональний північно-східний корпус готується до посилення боєздатності, чого має досягнути у 2016 р. Тоді кількість персоналу, що перебуває в Кошарах Балтійських у Щецині, збільшиться вдвічі завдяки приєднанню нових країн», – говорить підполковник Войцех Вишневський. До Польщі приєднуються Греція, Франція, Великобританія, Туреччина, Голландія та Іспанія. Інші країни, які вже є членами Корпусу, збільшать свою контрибуцію, тобто кількість персоналу.

«Наступне завдання, яке стоїть перед солдатами, – участь у найбільшій в історії НАТО навчаннях «Comapct Eagle 2015», які пройдуть у листопаді на полігонах у Зегжі та Мінську-Мазовецькому», – додає Войцех Вишневський.

Informacyjna Agencja Radiowa

Rosjanie stracili duży okręt Floty Czarnomorskiej

Rosyjskie ministerstwo obrony zdecydowało, że uszkodzony przez pożar krążownik Kercz z Floty Czarnomorskiej zostanie zezłomowany. Remont tak starej jednostki uznano za nieoptyczny.

Kercz był drugim największym okrętem Floty Czarnomorskiej, a w latach 90. nawet jej okrętem flagowym. Pomimo dużych rozmiarów już od dawna miał jednak w rzeczywistości bardzo małą wartość dla floty. Był przestarzały i w kiepskim stanie technicznym.

Niemal wszystkie bliźniaki Kercza wycofano ze służby i «pocięto na żyłetki» jeszcze w latach 90. Dłużej ostał się Oczakow, który razem z Kerczem służył na Morzu Czarnym. Tego pierwszego wycofano jednak w 2011 roku ze służby i podczas agresji na Krym wykorzystano do zablokowania ukraińskich okrętów na jeziorze Donuzław. Jego pusty kadłub zatopiono w poprzek toru wodnego.

Tvn24

Росіяни втратили великий корабель Чорноморського флоту

Російське міністерство оборони вирішило, що пошкоджений у результаті пожежі крейсер «Керч» із Чорноморського флоту віддадуть на металобрухт. Ремонт настільки старої бойової одиниці визнали невибухт.

«Керч» був другим за розмірами кораблем Чорноморського флоту, а в 90-х рр. – навіть його флагманом. Незважаючи на великі розміри, він уже давно мав невелику цінність для флоту – був застарілим і в поганому технічному стані.

Практично всі близнюки «Керчі» вивели з експлуатації й «пустили під ніж» ще в 90-ті рр. Довше тримався «Очаків», який разом із «Керчю» ніс службу в Чорному морі. Однак навіть його у 2011 р. вивели зі служби, а під час агресії в Криму використали для блокування українських кораблів на озері Донузлав. Його порожній корпус затопили поперек водного шляху.

Tvn24

NATO wychodzi z Afganistanu

– Amerykanie wycofują się z twarzą – powiedział w PR24 publicysta Anatol Arciuch. W Kabulu po 13 latach zamknięto ostatnią bazę NATO. Amerykanie przedstawiają misję jako sukces. Natomiast afgańscy talibowie mówią o klęsce koalicji międzynarodowej.

Misję bojową NATO w Afganistanie chwali prezydent Barack Obama, który mówi o zwycięskim zakończeniu najdłuższej wojny Ameryki. Mimo oficjalnego zamknięcia ostatniej bazy sił Sojuszu w Afganistanie wciąż będzie stacjonować ok. 13 tys. amerykańskich żołnierzy w roli instruktorów afgańskiej armii.

Polskie Radio

НАТО виходить з Афганістану

«Американці відходять із піднятою головою», – сказав в ефірі «PR24» публіцист Анатоль Арцюх. У Кабулі, через 13 років після відкриття, закрили останню базу НАТО. Американці називають місію успішною. Натомість афганські таліби говорять про поразку міжнародної коаліції.

Бойову місію НАТО в Афганістані хвалить президент Барак Обама, котрий говорить про переможне закінчення найдовшої війни Америки. Незважаючи на офіційне закриття останньої бази сил Альянсу в Афганістані, тут надалі перебуватиме приблизно 13 тис. американських солдатів у ролі інструкторів афганської армії.

Polskie Radio

Rosja rzuca atomowe wyzwanie Ameryce

Wbrew międzynarodowym zobowiązaniom Moskwa finalizuje prace nad nuklearnymi raketami manewrującymi zdolnymi osiągnąć Stany Zjednoczone.

Sprawa jest na tyle poważna, że w ostatnich dniach Waszyngton uruchomił nowy system ochrony przed atakiem jądrowym amerykańskiej stolicy.

Prezydent Obama osobiście zwracał się do Władimira Putina o zaniechanie prac nad rosyjskimi pociskami manewrującymi średniego zasięgu, które byłyby niezwykle trudne do przechwycenia przez radary.

W nowym układzie Waszyngton rozważa umieszczenie na terenie Europy porównywalnych potencjałem do rosyjskiej broni nuklearnych pocisków manewrujących. Tego typu amerykańskie rakiety zostały wycofane z Europy 23 lata temu. Zgodnie z porozumieniami podpisanymi przez ZSRR i USA jeszcze w 1987, miały one zostać całkowicie zlikwidowane. Teraz Kreml jawnie łamie to zobowiązanie.

To jednak nie jedyny sygnał, że oba kraje znów są u progu wyniszczającego wyścigu zbrojeń. Amerykański wywiad jest przekonany, że Rosjanie chcą wprowadzić do służby nowe, niezwykle potężne atomowe okręty podwodne. Ich możliwości rażenia być może byłyby nawet większe niż to, co ma na swoim stanie amerykańska marynarka wojenna.

PAP

Росія кидає атомний виклик Америці

Усупереч міжнародним домовленостям Москва закінчує роботи над ядерними ракетами, що зможуть досягнути Сполучених Штатів.

Справа настільки серйозна, що в останні дні Вашингтон розпочав створювати нову охоронну систему від ядерної атаки на американську столицю.

Президент Барак Обама особисто звертався до Володимира Путіна з вимогою припинити роботи над російськими маневреними ракетами середньої дальності, які було б надзвичайно важко перехопити радарами.

У новій охоронній системі Вашингтон розглядає розташування на території Європи ядерних маневрених ракет, подібних за потенціалом до російської зброї. Такого типу американська зброя була виведена з Європи 23 роки тому. Згідно з домовленостями, досягнутими між СРСР і США ще в 1987 р., їх повинні були повністю знищити. Нині Кремль відверто порушує ці зобов'язання.

Проте це не єдиний сигнал про те, що обидві країни знову стоять на порозі згубної гонки озброєнь. Американська розвідка переконана, що росіяни хочуть ввести в дію нові надзвичайно потужні атомні підводні човни. Їхні можливості ураження, певно, навіть були б більшими, ніж ті, якими володіє американський військовий флот.

PAP

Putin nie anektuje Donbasu

O tym jest przekonany Francois Hollande, który w imieniu Zachodu stał się obok Angeli Merkel głównym negocjatorem pokoju na Ukrainie.

– On mi to powiedział – powiedział o Putinie francuski przywódca w specjalnej audycji radia France Inter poświęconej polityce zagranicznej kraju. – To, czego Putin chce, to zapobiec przystąpieniu Ukrainy do NATO, nie chce wojsk Sojuszu u granic Rosji. I chce pozostać wpływowy – dodał Hollande.

www.rp.pl

Путін не анексує Донбасу

У цьому переконаний Франсуа Олланд, котрий разом з Ангелою Меркель став одним із головних представників мирних переговорів в Україні.

«Він (Путін) мені це сказав», – заявив французький лідер під час спеціальної передачі на радіо «France Inter», присвяченій закордонній політиці країни. «Путін хоче запобігти вступу України до НАТО, він не хоче військ Альянсу біля кордону Росії. І хоче залишитися впливовим», – додав Олланд.

www.rp.pl

PRASA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
агроном	2 500	Обов'язки агронома-консультанта з власним авто. Консультування, продаж, супровід товару. Розширення клієнтської бази, підготовка та організація семінарів, проведення переговорів.
архітектор	3 000	виготовлення містобудівної документації, досвід роботи з документацією
бармен	1 218	приготування напоїв та обслуговування відвідувачів закладу "Старий Баку". Попередньо телефонувати
верстатник дерево-обробних верстатів	1 330	робота на деревообробних верстатах, дотримання техніки безпеки, розпилювання деревини
виробник харчових напівфабрикатів	1 300	Виготовлення котлет, вареників, пелеменів (розкладка їх на підноси та підготовка до заморожування)
водій автотранспортних засобів	1 250	робота на автомобілях "МАЗ".
водій автотранспортних засобів	1 280	Робота на автомобілі "Вольво" (бензовоз), перевезення по Україні.
головний бухгалтер	2 500	Визначає, формулює, здійснює і координує організацію бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності підприємства, організація та облік звітності
Електрогазозварник	1 500	зар.плата+ відрядні, якісне з'єднання елементів металоконструкцій за допомогою електрозварювального апарату, дотримання технік безпеки.
Електрогазозварник	1 218	зварювання труб систем опалення та сантехнічних систем, виконує поздовжні, горизонтальні, вертикальні шви, на автоматичних та напівавтоматичних апаратах
електрозварник на автоматичних та напів-автоматичних машинах	1 500	Автоматичне зварювання вузлів, деталей і конструкцій з металу, підготовка металу для зварювання, зачистка деталей і виробів під автоматичне зварювання.
електрозварник на автоматичних та напів-автоматичних машинах	2 000	Зварник на напівавтоматичних машинах по ремонту автомобілів. Ремонт кузовів автомобілів, ремонт після ДТП, зварювання глушників.
Електрозварник ручного зварювання	2 593	зварювання елементів рами тролейбуса (проф.труби 40*40, 28*40), зварювання металу з використанням апаратів в середовищі вуглекислого газу).
електромеханік	1 253	Ремонт медичного електрообладнання (центрифуг, вимірювальних приладів), дрібний ремонт електропроводки. Третя група допуску (до 380 В)
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	Здійснення ремонту та обслуговування електроустаткування, дотримання умов його експлуатації та техніки безпеки
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	Здійснення ремонту, обслуговування та нагляду за роботою електроустаткування та електричних пристроїв
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 243	ремонт та обслуговування електроприладів.
електромонтер контактної мережі	2 200	ремонт та обслуговування контактно-кабельної мережі (кабельних ліній)
енергетик	2 000	забезпечує безперебійну роботу, правильну експлуатацію, ремонт і модернізацію енергетичного устаткування.
Журналіст	1 600	Підготовка інформаційних матеріалів для публікації, проведення інтерв'ю, можливе стажування, вміння писати статті
інженер	1 300	контроль та організація будівельних робіт.
інженер з організації експлуатації та ремонту	2 000	ремонт та обслуговування обладнання, яке використовується в харчовій промисловості
інженер-програміст	1 600	програмування 1С-бухгалтерії, дрібний ремонт комп'ютерної та офісної техніки
касир торговельного залу	1 600	Обслуговування клієнтів в торговому залі, слідкувати за товарами на виставці
Кондуктор громадського транспорту	1 480	продаж разових проїзних квитків, збір плати за проїзд, перевірка проїзних квитків та документів, що є підставою для безкоштовного проїзду
кравець	2 500	пошив за індивідуальним замовленням або з розподілом праці, моделей і зразків швейних виробів

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
кухар	1 218	Кухар на гарячі страви, салати .Повинен знати: рецептуру, технологію виготовлення страв, вимоги до їх якості, їх видачу.Робота на газовій плиті.
кухар	1 218	приготування гарячих та холодних страв в закладі "Старий Баку". Попередньо телефонувати
кухар	1 300	приготування салатів, других страв, банкетних блюд
кухар	1 250	Помічник кухаря в барі "Агдаш". Готує страви та кулінарні вироби згідно меню закладу із застосуванням різних способів теплової кулінарної обробки.
кухонний робітник	2 000	Виконання підсобних робіт на кухні(чистка овочів та фруктів, підготовка напівфабрикатів)
майстер	1 218	майстер по виготовленню ключів, ремонт замків ,комунікабельність та відповідальність по розрахункам з клієнтами, на 0,5 ставки,можливе стажування
машиніст (кочегар) котельної	1 233	розвозити тверде паливо, слідкувати за роботою котла Древомед
машиніст автогрей-дера	1 300	укладання,ремонт доріг в приватному секторі,на територіях підприємств та організацій,обов'язковий досвід роботи,наявність прав грейдериста
машиніст крана (кранівник)	2 300	Керування баштовим краном на будівництві. Наявність посвідчення кранівника
машиніст мийних машин	1 500	дотримання трудового режиму підприємства, досвід роботи з авіаційною технікою
машиніст холодильних установок	1 696	Машиніст холодильно-аміачних установок, забезпечення роботи , ремонт та обслуговування холодильно-аміачних установок
Менеджер (управитель) в роздрібній торгівлі побутовими та непродовольчими товарами	2 000	пошук ринку збуту теплотехніки,консультування покупців,знання ПК.
менеджер (управитель) із збуту	2 000	організація збуту будівельних матеріалів, робота з 1С Бухгалтерією
менеджер (управитель) із збуту	2 500	розширення ринку збуту з продажу деталей і запчастин до с/г техніки,виконання поставлених планів реалізації,обов'язковий досвід роботи,бажано наявність водійських прав
менеджер (управитель) із збуту	1 250	робота з реалізації техніки та запасних частин,ведення роботи по гарантійному та сервісному обслуговуванню сільськогосподарської техніки
Начальник відділу	3 000	керівник виробничо-поліграфічного відділу, організація роботи відділу, навички роботи на поліграфічному відділі
обвалювальник м'яса	1 270	Вміння розробляти туші яловичини, свинини, обвалка передніх і задніх частин туш, вирізування м'яса за допомогою різних видів ножів
оператор друкарського устаткування	1 500	робота з картоном,папером,робота на механічному обладнанні(ламінування,висічка)
офіціант	2 000	Обслуговування вітрини з продукцією власного виробництва підприємства, доставка салатів та страв, оформлення вітрини
офіціант	1 350	обслуговування клієнтів, розрахунок клієнтів, прибирання залу
офіціант	1 300	сервірока столів, обслуговування банкетів, виписування рахунків
пекар	1 500	Знання технології приготування тіста та випічки хлібобулочних виробів та здоби
Покрівельник будівельний	2 000	Виконувати роботи по улаштуванню та ремонту рулонних покрівель і покрівель із штучних матеріалів(покривання одно та двохсхильних дахів рулонними та настільовими матеріалами)
програміст системний	1 350	Знання рhр, регулярок рhр, вміння користуватись пошуковими системами
продавець продовольчих товарів	1 300	викладка товару в магазині виставлення ціників перевірка термінів реалізації товару
продавець продовольчих товарів	2 000	Здійснення реалізації продукції власного виробництва на лінії роздачі. проведення розрахунків з відвідувачами

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
продавець продовольчих товарів	1 400	Обслуговування стелажів з товарами, виставлення товарів на полиці, контроль термінів придатності, контроль наявності ціників
продавець продовольчих товарів	1 300	Повинен виконувати обов'язки: викладка товарів на полиці, зважування вагового товару, заміна ціників, контроль термінів зберігання продукції, консультування покупців
продавець продовольчих товарів	1 300	приймання товарів, вміння користуватися касовим апаратом
продавець продовольчих товарів	1 250	Обслуговування стелажів з товарами, виставлення товарів на полиці, контроль термінів придатності, контроль наявності ціників
Продавець-консультант	1 500	консультації по продажу теплотехніки та промислових товарів.
Продавець-консультант	1 300	Вміння і навички продавця, вести розрахунок і складання накладних (прихід-розхід), відповідальність.
слюсар з контролю-вимірювальних приладів та автоматики (електромеханіка)	2 000	обслуговування і ремонт контрольно-вимірювальних приладів і автоматики
слюсар з ремонту лісозаготівельного устаткування	1 300	заточування пил, дотримання техніки безпеки
слюсар з ремонту рухомого складу	2 018	ремонт рухомого складу - тролейбусів
слюсар-електрик з ремонту електроустаткування	1 690	плановий і поточний ремонт кабельної мережі, електроустаткування тролейбуса
слюсар-сантехнік	1 243	обслуговування систем тепlopостачання,водопостачання,каналізації,водовідведення.
Технолог-дослідник (видавничо-поліграфічне виробництво)	3 000	контроль над усіма виробничими процесами, технологія виробництва плакатів, знання технологічних процесів
чистильник	2 232	технічне обслуговування і ремонт димових та вентиляційних каналів
швачка	1 700	виконувати пошиття одягу в ательє,необхідно б мати початкові знання закрійника,модельєра
швачка	1 250	знання процесу пошиття виробу від початку до кінця
швачка	1 300	Поопераційне пошиття чоловічого одягу робота на одногортковій машині човникового стібка "Yuki 5926"
швачка	1 710	Пошиття жіночого одягу
швачка	1 250	майстер з ремонту та пошиття тентів на автомобілі вантажні та напівпричепи
штампувальник (холодноштампувальні роботи)	1 500	виконання холодного штампування деталей з металу, перевірка виготовлених деталей, керування механізмами пресу
машиніст-кранівник	1 300	машиніст баштового крана, вантажно-розвантажувальні роботи на крані
мельник мінеральної сировини	2 000	розмелювання мінеральної сировини, робота на механічному обладнанні
Менеджер (управитель) в роздрібній торгівлі побутовими та непродовольчими товарами	1 318	пошук ринку збуту теплотехніки, консультування покупців,знання ПК.
менеджер (управитель) із збуту	2 000	організація збуту будівельних матеріалів, робота з 1С Бухгалтерією
механік	3 000	ремонт с/г техніки, мотоблоків
механік з кранового господарства	2 200	організація виконання ремонтних робіт кранів, додатково доплачуються відрядні та надбавки
механік з ремонту транспорту	2 200	механік з експлуатації та ремонту транспорту, організація виконання ремонтних робіт транспортних засобів підприємства, додатково доплачуються відрядні та надбавки

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

KAPITUŁA NAGRODY IM. IWANA WYHOWSKIEGO

ogłasza nabór kandydatur do Nagrody Głównej i Staży Naukowych

NA ROK AKADEMICKI 2015/16

NAGRODA im. IWANA WYHOWSKIEGO

12-miesięczny pobyt naukowo-dydaktyczny na 6 polskich uniwersytetach dla kandydata
– z zakresu nauk humanistycznych

oraz

STAŻE PRZY NAGRODZIE

4-miesięczne pobyty badawcze na 2 polskich uniwersytetach dla kandydatów z zakresu:

- nauk społecznych,
- nauk ścisłych,
- nauk ekonomicznych,
- nauk technicznych,
- nauk rolniczych,
- nauk teologicznych/religioznawstwa,
- bibliotekoznawstwa.

Program finansowany jest solidarnie przez 21 polskich uniwersytetów

Zgłoszenia, zawierające opis zasług i osiągnięć kandydata – od uczelni, instytutów, organizacji, instytucji, stowarzyszeń etc. lub osób prywatnych, a także zgłoszenia samych ubiegających się o Nagrodę (pod warunkiem poparcia przez uczelnię, instytuty, instytucje lub osoby zaufania publicznego) prosimy nadsyłać do Studium Europy Wschodniej do dn. 1 lutego 2015 r. na adres stypendia.studium@uw.edu.pl

Więcej informacji na temat Nagrody im. Iwana Wyhowskiego, można znaleźć na stronie www.studium.uw.edu.pl.

Більше інформації про Нагороду українською мовою можна знайти на сайті www.monitor-press.com

REALIZATOR

PROGRAMU

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ

E

UNIwersytet Warszawski

Pałac Potockich, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

Tel. 22 55 22 555, fax 22 55 22 222, e-mail: studium@uw.edu.pl; www.studium.uw.edu.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2014 r.» Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

